

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΤΗΛΕΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

Αναζητώντας την παιδαγωγική ηγεσία Η διαχείριση κρίσεων στην εκπαίδευση

200

200 χρόνια
Αφιερωμένη
στις
πνευματικές
μορφές του
Νεοελληνικού
Διαφωτισμού
και τις ηγετικές
μορφές της
Εθνικής
Παλιγγενεσίας
1821-2021

ΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

26-27
ΜΑΡΤΙΟΥ
2021

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ
ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Συμμετέχουν
20 ΠΕΚΕΣ
Ελλάδας

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Εκπαιδευτήρια Όλγας Ντότη-Οικονόμου,
Γραφίδα Σιντικής, Olympic Hotel Ιωαννίνων,
Κόνιτσα WEB-TV,
Ομογενειακή Panhellenic Post

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Σουτόπουλος Νικόλαος	ΣΕΕ ΠΕ70 – ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
Δρογίδης Δημήτριος	ΣΕΕ ΠΕ70 – ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
Δούλης Νικόλαος	ΣΕΕ ΠΕ02 - ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
Βολάκης Παναγιώτης	ΣΕΕ ΠΕ01 - ΠΕΚΕΣ Ηπείρου & Ιονίων Νήσων

Ολοκληρωτική Έπισημη Εργασία
Κολιτσα ΜΕΒ-ΤΛ
Έπισημη Σηλεοπτική Οργανωτική Ομάδα
Εκπαιδευτήρια Όλγας Ντότη-Οικονόμου

Συμμετέχουν
20 ΠΕΚΕΣ
Ελλάδας

Βογιατζής Γεωργίου	ΣΕΕ ΠΕ01 - ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
Νοργιάς Νικόλαος	ΣΕΕ ΠΕ02 - ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
Βολιγιάδης Δημήτριος	ΣΕΕ ΠΕ30 - ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
Σουτόπουλος Νικόλαος	ΣΕΕ ΠΕ70 - ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σε μία εποχή που όλα είναι υπό αμφισβήτηση ο ρόλος της ηγεσίας είναι πολύ σημαντικός. Η αναζήτηση μιας προσωπικότητας που θα πάρει επάνω της την ευθύνη στο χώρο της εκπαίδευσης, όπως και της κοινωνίας είναι μία φιλόδοξη αλλά και με κινδύνους προσπάθεια, που τα χαρακτηριστικά της πρέπει να διερευνήσουμε με βάση τις ανάγκες της εποχής μας. Επιπλέον, η διαχείριση διάφορων κρίσεων, όπως αυτή που ζούμε της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, απαιτούν ψυχραιμία για τη διαβούλευση και συλλογική δράση για την αντιμετώπισή τους, με τη λήψη κρίσιμων και στρατηγικών αποφάσεων.

Μία τέτοια προσπάθεια διερεύνησης και γόνιμου επιστημονικού διαλόγου γίνεται μέσα από την Τηλεδημερίδα μας με θέμα: **«Αναζητώντας την εκπαιδευτική ηγεσία: η διαχείριση κρίσεων στην εκπαίδευση»**, που θα πραγματοποιηθεί διαδικτυακά την Παρασκευή και το Σάββατο 26-27 Μαρτίου 2021, με διεθνείς συμμετοχές.

Σε εποχές όπου οι αλλαγές είναι ραγδαίες και οι προκλήσεις μεγάλες έχουμε χρέος να μιλήσουμε και να συνδιαμορφώσουμε απόψεις για τον ηγέτη στο χώρο της εκπαίδευσης του αύριο, για ένα σχολείο δημοκρατικότερο, ανθρώπινο, δημιουργικό.

Ο Συντονιστής και Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Νίκος Σουτόπουλος

ΣΕΕ ΠΕ70 του ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Δρ., MSc Δημήτρης Δρογίδης

ΣΕΕ ΠΕ70 – ΠΕΚΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, τ. Υπότρ. UNESCO

Επιστημονική Επιτροπή της Τηλεδημερίδας

Πρόεδρος: Δρογίδης Δημήτρης , ΣΕΕ ΠΕ70-ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Μέλη: Κουτσελίνη Μαίρη, ομ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου, Πρόεδρος ΔΠΙΑΕ Κύπρου

Ακριτίδης Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Αμανατίδης Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Αναστασίου Αδάμος, Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ, Μεταδιδάκτορας Εκπαιδευτικής Διοίκησης – Ηγεσίας και Ψυχολογίας.

Ανδρούτσου Δέσποινα, Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ, Δρ Εκπαιδευτικής Διοίκησης και Ψυχολογίας.

Βαλκάνος Ευθύμιος, Καθηγητής Εκπαιδευτικής & Κοινωνικής Πολιτικής ΠΑΜΑΚ

Βολάκης Παναγιώτης, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ01–ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Βρετουδάκη Ελένη, ΣΕΕ ΠΕ60 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Γεωργιόπουλος Γεώργιος, ΣΕΕ ΠΕ03 ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου

Γκότοβος Αθανάσιος, Ομ. Καθηγητής ΦΠΨ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Γκουτζιαμάνη Καλλιόπη ΠΕ05 ΜΑ Ιστορίας Λογοτεχνίας , τέως υπότροφος ΙΚΥ, φοιτήτρια στο πρόγραμμα Ελληνικού Πολιτισμού ΕΑΠ

Γραίκος Νικόλαος, ΟΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Γράψια Ειρήνη, PhD, Αποσπ. Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Η.Π.Α

Δελημπανίδου Γεωργία, ΣΕΕ ΠΕ06 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Δεσπότης Σωτήριος , Μουσικολόγος Συνθέτης Δρ. Πανεπιστημίου Βιέννης

Καρύδας Απόστολος, ΣΕΕ ΠΕ70 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Κέκια Αιμιλία, ΣΕΕ ΠΕ70 1^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Κουτσοπιάς Νικόλαος, Αναπλ. Καθηγητής Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Μανιάκας Θεόδωρος, ΣΕΕ ΠΕ06 1^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Μαρδίρης Θοδωρής, Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτ. Μακεδονίας

Μαρτίνου Σωτηρία, ΣΕΕ ΠΕ070 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Μαστρογιάννης Αλέξιος, ΣΕΕ ΠΕ70, ΠΕΚΕΣ Δυτ. Ελλάδας

Μεντζέλου Παρασκευή, Αναπλ. Καθηγήτρια Μηχανικής Περιβάλλοντος ΔΙΠΑΕ

Μούτσογλου Σύλβα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Μυλωνάς Ναούμ, Τμήμα Τουρισμού Ιονίου Πανεπιστημίου

Μποταΐτη Αρετή, ΣΕΕ ΠΕ60 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Νάτσκος Χρήστος, ΣΕΕ ΠΕ70 4^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Νικολαΐδης Αλέξανδρος, ΣΕΕ ΠΕ02 1^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Νταμάνη Αικατερίνη, ΣΕΕ ΠΕ60 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Ξανθίδου Πηνελόπη, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη, Επίκ. Καθηγήτρια ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ

Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης, Ομ. Καθηγητής ΦΠΨ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Παρασκευάς Απόστολος, ΣΕΕ ΠΕ70 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Ραμουτσάκη Ιωάννα, ΣΕΕ ΠΕ02 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Ράπτης Γεώργιος, ΣΕΕ ΠΕ11 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Σόλαρης Ιωάννης, ΣΕΕ ΠΕ02 ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου

Σουτόπουλος Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Σχολίδης Χρήστος, ΣΕΕ ΕΑΕ 4^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Τρύφονας Θεόδωρος, Καθηγητής Ευφών Επιστημών & Καινοτομίας Πανεπιστημίου Bristol, UK

Φανιόπουλος Χριστόδουλος, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Χαμπηλομάτη Παρασκευή, Διευθύντρια Δ.Ε. Ν. Άρτας

Χρονοπούλου Αθανασία, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου

Οργανωτική Επιτροπή της Τηλεδιημερίδας

Πρόεδρος: Σουτόπουλος Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Μέλη: Δρογίδης Δημήτριος, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Ακριτίδης Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Αμανατίδης Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Ανδρέου Ελένη, ΣΕΕ ΠΕ79, 3ο, 4ο & 6ο ΠΕΚΕΣ

Βασιλείου Κλεοπάτρα, Προϊσταμένη ΔΙΠΕ Ν. Άρτας

Βλάχος Γεώργιος, Συντονιστής Εκπαίδευσης Ν. Αφρικής

Βολάκης Παναγιώτης, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Βρετουδάκη Ελένη, ΣΕΕ ΠΕ60 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Γεωργιάδης Γεώργιος, ΣΕΕ ΠΕ03 ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου

Γεωργίτσης Νίκος, Διευθυντής 21^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ιωαννίνων

Γιαννούλη Μαριλένα, ΠΕ70, 1ο ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

Γλυνού Αικατερίνη, ΣΕΕ ΠΕ03 1ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Γραίκος Νικόλαος, ΟΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Γράψια Ειρήνη, PhD, Αποσπ. Εκπαιδευτικός ΠΕ70 Η.Π.Α

Δελημπανίδου Γεωργία, ΣΕΕ ΠΕ06 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Διακογεωργίου Αρχοντούλα, ΣΕΠ Ν. Αιγαίου, Κως

Δούλης Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου **Καμήλος**

Νίκος, ΟΣΕΕ ΠΕ70, 4ο ΠΕΚΕΣ Αττικής **Καραγιάννη**

Ευαγγελία, ΣΕΕ ΠΕ06 5ο ΠΕΚΕΣ Αττικής **Καραγιάννης**

Ιωάννης, ΣΕΕ ΠΕ03 2ο ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου **Καράμηνας**

Ιγνάτιος, ΟΣΕΕ ΠΕ70 3ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Καρύδας Απόστολος, ΣΕΕ ΠΕ70 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Κατσανάκης Απόστολος, Προϊστάμενος ΔΙΔΕ Ν. Πρέβεζας

Κατσανδρή Αικατερίνη, ΠΕ02 Ε.Α.Ε. και Ε.Ε. 1ο ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

Κέκια Αιμιλία, ΣΕΕ ΠΕ70 1^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας **Κοτσίνας**

Γεώργιος, Προϊστάμενος ΔΙΔΕ Ν. Θεσπρωτίας **Κουρτίδης**

Απόστολος, Προϊστάμενος ΚΕΣΥ Ν. Θεσπρωτίας **Κρέκης**

Δημήτριος, Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου Παρακαλάμου

Κωνσταντέλλιας Χαράλαμπος, ΣΕΕ ΠΕ02 1ο ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

Κωσταδήμας Ευάγγελος, Προϊστάμενος ΔΙΔΕ Ν. Ιωαννίνων

Λαμπροπούλου Αικατερίνη, ΣΕΕ ΠΕ70 1ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Μανιάκας Θεόδωρος, ΣΕΕ ΠΕ06 1^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Μανούσου Ευαγγελία, ΣΕΕ ΠΕ70 5ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Μαρκαντωνάκης Στέλιος, ΠΕ05, 1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο & 6ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Μαρτίνου Σωτηρία, ΣΕΕ ΠΕ070 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Μαστρογιάννης Αλέξιος, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Δυτ. Ελλάδας

Μαυρομάτη Ιωάννα, ΣΕΠ Ν. Αιγαίου Λέρος

Μότσιος Γεώργιος, Προϊστάμενος ΔΙΠΕ Ν. Πρέβεζας

Μπαρμπόπουλος Γεώργιος, ΣΕΕ ΠΕ86 2ο ΠΕΚΕΣ Ιονίων Νήσων

Μπελτέ Ουρανία-Αναστασία, ΣΕΕ ΠΕ87, 2ο, 3ο, 4ο & 6ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Μπέση Μαρίνα, Προϊσταμένη ΔΙΠΕ Ν. Θεσπρωτίας **Μποταΐτη**

Αρετή, ΣΕΕ ΠΕ60 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας **Νάτσκος**

Χρήστος, ΣΕΕ ΠΕ70 4^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας **Νικολαΐδης**

Αλέξανδρος, ΣΕΕ ΠΕ02 1^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας **Νταμάνη**

Αικατερίνη, ΣΕΕ ΠΕ60 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Ντούτσης Δημήτριος, Προϊστάμενος ΔΙΠΕ Ν. Ιωαννίνων

Ξανθίδου Πηνελόπη, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Ορφανός Στυλιανός, ΣΕΕ ΠΕ04 2ο ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

Πανκίδου Ειρήνη, ΣΕΠ Ν. Αιγαίου Ρόδος

Παπαγεωργίου Δημήτριος, Προϊστάμενος ΚΕΣΥ Ν. Πρέβεζας

Παπαδάκης Σπύρος, ΟΣΕΕ ΠΕ86 ΠΕΚΕΣ Δυτ. Ελλάδα

Παπαευσταθίου Μαρία, ΣΕΕ ΠΕ02 ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Παπαζήσης Χρήστος, Προϊστάμενος ΚΕΣΥ Ν. Άρτας

Παρασκευάς Απόστολος, ΣΕΕ ΠΕ70 2^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Ραμουτσάκη Ιωάννα, ΣΕΕ ΠΕ02 ΠΕΚΕΣ Κρήτης

Ράπτης Γεώργιος, ΣΕΕ ΠΕ11 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Σόλαρης Ιωάννης, ΣΕΕ ΠΕ02 ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου

Σχολίδης Χρήστος, ΣΕΕ ΕΑΕ 4^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Τσαβαλά Ειρήνη, ΟΣΕΕ ΠΕ70 1^ο ΠΕΚΕΣ Ν. Αιγαίου

Τσιαμπάση Φανή, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Φανιόπουλος Χριστόδουλος, ΣΕΕ ΠΕ70 3^ο ΠΕΚΕΣ Κεντρ. Μακεδονίας

Χαμπηλομάτη Παρασκευή, Προϊσταμένη ΔΙΔΕ Ν. Άρτας

Χατζηπέτρου Μαρία, ΣΕΕ ΠΕ87 1^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

Χριστοφορίδου Καλυψώ, ΣΕΕ ΕΑΕ ΠΕΚΕΣ Ηπείρου

Χρονοπούλου Αθανασία, ΣΕΕ ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου

Ψαραδέλλης Στρατής, ΣΕΕ ΕΑ & ΕΕ 1^ο & 2^ο ΠΕΚΕΣ Β. Αιγαίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γκουτζιαμάνη Καλλιόπη Πτυχές του νεοελληνικού διαφωτισμού : το όραμα της αναγέννησης της παιδείας στην προεπαναστατική Ελλάδα	σελ. 11
Κουρκούτας Γεώργιος Ο συνδυασμός Ηγετικών ικανοτήτων και Παιδευτικής κατάρτισης στους πρωτοπόρους του Αγώνα το 1821.	σελ. 12
Χαβαράνης Παναγιώτης Ήγεςία σὲ ἐχθρικό περιβάλλον	σελ. 13
Κυριακή Τσίτσου Ο Ηγέτης κατά τον Αριστοτέλη	σελ. 14
Γκότοβος Αθανάσιος Μορφές ηγεσίας στον εκπαιδευτικό οργανισμό	σελ. 15
Κουτσελίνη Μαίρη Ο ρόλος των διευθύνσεων των σχολείων στη διαχείριση παιδαγωγικών παρεμβάσεων	σελ.16
Αναστασίου Αδάμος - Βαλκάνος Ευθύμιος Ικανότητες απόδοσης και ανάγκη για επιμόρφωση των διευθυντικών στελεχών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με βάση την εμπειρία τους και την οργανικότητα των σχολικών μονάδων που διευθύνουν	σελ. 17
Βλάχος Γιώργος Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (Δ.Ο.Π.) στην Εκπαίδευση	σελ. 18
Κωμοδρόμου Λυδία- Κουτσελίνη Μαίρη Η επίδραση της σχολικής ηγεσίας στην επαγγελματική ανάπτυξη των Κύπριων εκπαιδευτικών.	σελ. 19
Μούτσογλου Σύλβα Από τον επιθεωρητή, στον σχολικό σύμβουλο (μέντορα;), στον συντονιστή εκπαίδευσης	σελ. 20
Τσαμπαλάς Ευάγγελος Περιπτωσιακή ηγεσία	σελ. 21
Σταγιόπουλος Πέτρος Ο ρόλος της ηγεσίας στο συμπεριληπτικό σχολείο	σελ. 22
Σουτόπουλος Νικόλαος - Μυλωνάς Ναούμ Οι στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση και τη συμβολή των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης COVID-19	σελ. 23
Δρογίδης Δημήτρης Η μετάβαση από την ηγεσία της διαχείρισης στην ηγεσία των οραμάτων	σελ 24
Μικέλης Κυριάκος Η λήψη αποφάσεων στη (διεθνή) πολιτική	σελ. 25
Δελιμπανίδου Γ., Ράπτης Γ. & Ράπτη Π. Προβλήματα διαχείρισης εικονικής τάξης	σελ 26
Δήμου Ελένη & Παπακωνσταντίνου Αντιγόνη. Παιδική παραβατικότητα	σελ 27
Λαμπρόπουλος Αντώνιος Η αντιμετώπιση των κρίσεων στην γενική και ειδική αγωγή και ο ρόλος διευθυντή.	σελ. 28
Παλάξη Χρυσάνθη – Καλαϊτζή Μάγδα Διαχείριση προβλημάτων γονιών των μαθητών/-τριών (γενικών τμημάτων και τμήματος ένταξης) στην εποχή της πανδημίας	σελ. 29
Ζώνιος Βασίλειος Μελέτη περίπτωσης: μια σύγκρουση εκπαιδευτικών απ’ το παρελθόν	σελ. 30
Πετάνη Ράιδα Διαχείριση συγκρούσεων στις σχολ. μονάδες ΠΕ Δράμας	σελ. 31-32
Κουμή Ιωάννα Ο ρόλος του Διευθυντή-ηγέτη για τη δημιουργία θετικού κλίματος στο σχολείο	σελ. 33
Ράπτης Γ., Δελιμπανίδου Γ. & Παυλίδης Χ. -Ανιχνεύοντας, αγγίζοντας & αντιμετωπίζοντας κρίσεις στο σχολείο	σελ 34
Αναστασίου Αδάμος Στρατηγική αντιμετώπισης σχολικού εκφοβισμού	σελ. 35
Πορτελάνος Σταμάτης Τα προλεγόμενα του νοήματος αξιολόγησης στην εκπαίδευσης	σελ. 36

Κωνσταντίνου Χαράλαμπος Παιδαγωγική κανονικότητα και εκπαιδευτική πραγματικότητα	σελ. 37
Κρέκης Δημήτριος Αξιολόγηση εκπαιδευτικών στην Ελλάδα 1971-2021	σελ 38
Φανιόπουλος Χριστόδουλος & Πιπεράς Κωσταντίνος Περιγραφική Αξιολόγηση	σελ. 39
Διακογεωργίου Αρχοντούλα Περιγραφική αξιολόγηση μαθητή	σελ. 40
Ζουριδάκης Νεκτάριος Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας	σελ. 41
Τζάμου Αικατερίνη Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας σε σχέση με τον ρόλο του σχολικού συμβούλου	σελ. 42
Παναγιώτου Δάφνη Αξιολόγηση μαθητή (portfolio)	σελ. 43
Μπαλάση Αικατερίνη & Ιορδανίδης Γεώργιος Δημοτικά σχολεία ως Επαγγελματικές κοινότητες μάθησης	σελ. 44
Δεσπότης Σωτήρης Η διδακτική του μαθήματος της μουσικής στο δημοτικό	σελ. 45
Σόλαρης Ι. Χρονοπούλου Αθ. Αποτελεσματικότητα σχολείου στην κοινωνία	σελ. 46
Νταλάκας Χαράλαμπος Το μοντέλο λειτουργίας των charter schools στην πολιτεία της Φλόριντα των ΗΠΑ	σελ. 47
Τσιαμπάση Φανή & Καραμηνάς Ιγνάτιος Η λήψη αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων	σελ. 48
Ανδρούτσου Δέσποινα Ηγεσία, σχολικό κλίμα και αποτελεσματικό Σχολείο	σελ. 49
Δαλίτης Ανδρέας & Κουτσελίνη Μαίρη Η κατ' οίκον εργασία μαθητών στην Κύπρο	σελ. 50
Κούτρα Γεωργία Η συμβολή του μέντορα στην επαγγελματική ανάπτυξη του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού	σελ. 51
Καρατζήμου Άννα Η ηγεσία μέσα από το ρόλο του διευθυντή και του εκπαιδευτικού της ΠΕ	σελ. 52
Τσουμάνη Αρετή Το σχολείο ως κοινότητα μάθησης	σελ. 53
Κοπακάκη Στυλιανή Ο εκπαιδευτικός ηγέτης ως coach ζωής και εκπαίδευσης	σελ. 54
Δημητριάδου Ευδοκία Λειτουργικότητα του μετασχηματιστικο-ηθικού μοντέλου ηγεσίας στη σύγχρονη εκπαιδευτική διοίκηση	σελ. 55
Γράβια Ειρήνη Μονάδες Ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό Ενταξιακό πλαίσιο διδασκαλίας Ελληνικών	σελ. 56
Σουρίδη Παναγιώτα Διαπολιτισμική Επικοινωνία & Διεύθυνση	σελ 57
Παπαχαρίτων Αναστάσιος Ο Διευθυντής-ηγέτης στην τηλεεκπαίδευση	σελ. 58
Παπαστρατή Ελένη Στρες στο σχολικό περιβάλλον	σελ. 59
Μπαρμπόπουλος Γεώργιος Ο ρόλος του Διευθυντή	σελ. 60
Ραμουτσάκη Ιωάννα & Μαρτίνου Σωτηρία Επιμορφωτικός και καθοδηγητικός ρόλος ΣΕΕ	σελ. 61
Διακομανώλης Ιωάννης Ο Διευθυντής ως παράγοντας εκπαιδευτικής Πολιτικής	σελ. 62
Μάτσα Κατερίνα & Κουτσελίνη Μαίρη. Οι διδακτικές ευκαιρίες αυτοβελτίωσης του εμπυχωτή στην έρευνα δράσης	σελ. 63
Παρασκευή Μεντζέλου Διαχείριση Κρίσης και Νέες Τεχνολογίες	σελ. 64
Τρύφωνας Θεόδωρος Πώς οικονομική κρίση και πανδημία μπορούν να διαμορφώσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση που χρειάζεται η Ελλάδα	σελ. 65
Μούζουρα Ελένη Εργασιακό άγχος	σελ. 66

Ξανθίδου Πηνελόπη Από τον Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου στον Σύμβουλο Εκπαίδευσης	σελ. 67
Κώτσης Χρήστος Διαπολιτισμική & Συμπεριληπτική Εκπαίδευση - Δύο σύγχρονες προτάσεις στην εκπαιδευτική πράξη	σελ. 68
Κώτσης Χρήστος Οι Τεχνολογίες Αιχμής Πληροφορικής και Επικοινωνίας στην Υπηρεσία της Εκπαίδευσης στο Σύγχρονο Σχολείο	σελ 69
Μαγγαβέλας Σταύρος, Δρογίδης Δημήτριος & Γάγαλης Δημήτριος Συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες του σχολικού Διευθυντή	σελ. 70
Σουτόπουλος Νικόλαος Συντονιστής Εκπαίδευσης εξωτερικού : θεσμικός ρόλος, δυνατότητες και προοπτικές	σελ. 71
Γεωργίτσης Νικόλαος Ο Διευθυντής Σχολικής Μονάδας ως ενθαρρυντής καινοτόμων δράσεων το παράδειγμα με θέμα: "Περιβαλλοντική Αγωγή με τη χρήση διαδραστικού πίνακα -Το αειφόρο σχολείο"	σελ. 72
Χορηγοί επικοινωνίας	σελ. 73

ΑΙΓΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας
και Θρησκευμάτων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Πτυχές του νεοελληνικού διαφωτισμού: το όραμα της αναγέννησης της παιδείας στην προεπαναστατική Ελλάδα

Καλλιόπη Γκουτζιαμάνη
Εκπαιδευτικός Π.Ε. ΠΕ05-Γαλλικής
Μ.Α. Ιστορία Λογοτεχνίας
τ. Υπότροφος ΙΚΥ
Φοιτήτρια ελληνικού πολιτισμού (Ε.Α.Π)
kgkoutziam@sch.gr

Περίληψη

Ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός υπήρξε το κίνημα που άλλαξε καθεστηκίες αντιλήψεις αιώνων. Ο άνθρωπος της Βιομηχανικής επανάστασης και κυρίως η αστική τάξη αμφισβητεί το φεουδαρχικό *status quo*, που βασιζόταν στην αριστοκρατία της Γης, του Στρατού και του Ιερατείου. Η εξάπλωση της τυπογραφίας έχει καταστήσει πιο προσιτή τη γνώση, ενώ τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα της εποχής και οι ανακαλύψεις νέων πολιτισμών οδηγούν σε διαφορετική αντίληψη για τον κόσμο. Το πνευματικό αυτό κίνημα επηρέασε και τον Ελληνικό κόσμο, καθώς μέσα στα προτάγματά του ήταν η κατάργηση της δουλείας, η ελευθερία της σκέψης και του ατόμου, η πίστη στη συνεχή βελτίωση του ανθρώπου και του πολιτισμού. Κοινωνοί αυτών των ιδεών έγιναν πρώτα οι Έλληνες της Διασποράς και οι μορφωμένοι κληρικοί, λόγιοι και αξιωματούχοι του Φαναρίου, τις οποίες μεταλαμπάδευσαν και στην μητροπολιτική Ελλάδα. Στη νησιωτική Ελλάδα που έπεσε με καθυστέρηση στα χέρια των Οθωμανών και δέχεται τις επιρροές της Δύσης λόγω Φραγκοκρατίας, το θέατρο και η λογοτεχνία έχουν να επιδείξουν σημαντική συμβολή στην ιστορία του Ελληνικού πολιτισμού. Το έργο του Κορυδαλλέα, κύριου εκφραστή των ορθόδοξων νεοαριστοτελικών θέσεων, στέκει ως ορόσημο και μας δίνει το περίγραμμα της πνευματικής δραστηριότητας του υπόδουλου ελληνισμού. Φωτισμένοι δάσκαλοι και σχολάρχες, όπως ο Μεθόδιος Ανθρακίτης, ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Ιώσηπος Μοισιόδαξ, ο Ρήγας Φεραίος, ο Άνθιμος Γαζής, ο Νικηφόρος Θεοτόκης, ο Αδαμάντιος Κοραής και άλλοι, ενστερνίζονται τις ριζοσπαστικές απόψεις των Γάλλων εγκυκλοπαιδιστών οραματιζόμενοι να αναβαθμίσουν την ελληνική παιδεία και να αφυπνίσουν τους Έλληνες μέσα από τα γραπτά τους ή την εκπαιδευτική πολιτική και το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων που ακολουθείται στις σχολές τους

Λέξεις-κλειδιά: ευρωπαϊκός διαφωτισμός, νεοελληνικός διαφωτισμός, προσπάθεια αναγέννησης της παιδείας, προεπαναστατική Ελλάδα, όραμα, εκπαιδευτική πολιτική

Ο συνδυασμός Ηγετικών ικανοτήτων και παιδευτικής κατάρτισης στους πρωτοπόρους του Αγώνα το 1821. Η επίδραση της προεπαναστατικής Παιδείας στους αγωνιστές που πρωτοστάτησαν στην Εθνεγερσία.

Κουρκούτας Γεώργιος,
εκπαιδευτικός ΠΕ02
ge.kourkoutas@gmail.com

Περίληψη

Ο επαναστατικός αγώνας του 1821 έφερε νέες ηγετικές ομάδες (Φιλικοί και Οπλαρχηγοί, αλλά και άλλους από τους χώρους του Κλήρου και του Εμπορίου) δίπλα στις παραδοσιακές ηγετικές δυνάμεις του υπόδουλου Ελληνισμού (όπως οι Πρόκριτοι, οι Αρχιερείς, οι Λόγιοι και οι Φαναριώτες). Αξίζει να δούμε και να προσεγγίσουμε την παιδευτική κατάρτιση (υποτυπώδη ή συστηματική) όλων αυτών των ηγετικών ομάδων (μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα ηγετών του 1821) και πόσο η Παιδεία που είχαν αποκτήσει επηρέασε την ηγετική τους θέση και οδήγησε ή όχι στην λήψη αποτελεσματικών αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτής της ανακοίνωσης, θα προβληθούν παραδείγματα Ηρώων, από πολλές θέσεις (όχι μόνο των ενόπλων), που με όπλο την καλή Παιδευτική κατάρτιση, ώθησαν και τον εαυτό τους αλλά και τους άλλους γύρω τους, για να γίνει ο ξεσηκωμός κοινή υπόθεση και να φέρουν οι ζητούμενες θυσίες των αγωνιστών τους απαιτούμενους καρπούς. Δεν είναι μόνο η επαφή με τις ιδέες του Εξωτερικού και η συμμετοχή στο εν γένει κίνημα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, αλλά και οι προφορικές παραδόσεις που συνέτειναν στην διαμόρφωση αναλόγων χαρακτήρων. Παράλληλα, θα γίνει σύγκριση με το αίτημα για συνύπαρξη Παιδευτικής κατάρτισης, κώδικα ηθικών αξιών και ηγετικών προσόντων για τους Ηγέτες του 21^{ου} αιώνα. Δεν λειτουργούσαν φυσικά για όλους τα ίδια κριτήρια παιδευτικής κατάρτισης λόγω των ειδικών συνθηκών, στις οποίες κινούνταν οι υπόδουλοι Έλληνες. Το θέμα της σχέσεως Παιδείας και Ηγεσίας είναι βασικό για την μελέτη της εξέλιξης του Αγώνα, διότι αυτός κινδύνευσε από τον ανταγωνισμό των ηγετικών ομάδων, κατά τα κρίσιμα χρόνια των δύο Εμφυλίων των ετών 1823-1825.

Λέξεις-κλειδιά: ηγέτες επανάστασης, 1821, προεπαναστατική παιδεία, αγωνιστές

Ἠγεσία σὲ ἐχθρικὸ περιβάλλον. Ἐκκλησιαστικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἡγήτορες τοὺς τελευταίους αἰῶνες τῆς τουρκοκρατίας.

Χαβαράνης Παναγιώτης,
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψηφίος διδάκτορας Παντείου Πανεπιστημίου
havarani@otenet.gr

Περίληψη

Ἡ ἐκ μέρους τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἀνάθεση πολιτικοῦ ρόλου στοὺς κληρικούς, ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη καὶ τοὺς μητροπολίτες μέχρι καὶ τὸν τελευταῖο ἐφημέριο τῶν ἀνὰ τὴν τουρκικὴ ἐπικράτεια ρωμέικων κοινοτήτων πολυεθνικῆς συνθέσεως, δημιούργησε τὴν ἀνάγκη ἀποτελεσματικῆς διαχειρίσεως τῆς κοινῆς μοῖρας τῶν μὴ μουσουλμάνων υπηκόων τοῦ σουλτάνου. Τὸ διακύβευμα τῆς διοικητικῆς ἀποτυχίας ἦταν τραγικὸ καὶ μετρήσιμο: ἐπὶ πίνακι, ἀκριβέστερα στὸν τορβᾶ, ἢ κεφαλῇ τοῦ ἀποτυχόντος. Ἡ διοίκηση μεγάλων περιφερειῶν τῆς αὐτοκρατορίας – Οὐγγραβλαχία, Μολδοβλαχία - ἀπὸ Ἕλληνες, ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ 18^{ου} αἰῶνος μέχρι τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνεγερσίας, δημιούργησε ἕναν τύπο ἡγήτορα, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ τὸ ἥττον ἀποτελεσματικοῦ, ποὺ ὡς πηγὴ ἐμπνεύσεώς του εἶχε τὴν παιδεία ποὺ παρεῖχε ἡ Μεγάλὴ τοῦ Γένους Σχολή. Ἡ σπουδὴ ἡγητόρων τῆς περιόδου 18^{ου} – 19^{ου} αἰ., μὲ γνώση τοῦ ἱστορικοῦ περιβάλλοντος δράσεώς των, μπορεῖ νὰ προσφέρει χρήσιμα συμπεράσματα γιὰ τοὺς σημερινοὺς ἡγέτες, μικροὺς καὶ μεγάλους.

Λέξεις-Κλειδιά: ἡγεσία, περιβάλλον, ὀθωμανικὴ αυτοκρατορία, ἐκκλησία, Ἕλληνες. Παιδεία, Μεγάλὴ τοῦ Γένους Σχολή

Ο Ηγέτης κατά τον Αριστοτέλη: Σύγχρονες Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Διοίκηση και στην Κυπριακή Πραγματικότητα

Κυριακή Τσίτσου, εκπαιδευτικός-Φιλολόγος
Κλασικές Σπουδές (BSc) Εκπαιδευτική
Διοίκηση (MSc) Γλωσσολογία (c.PhD)
fil.ky@cytanet.com.cy

Περίληψη

Η αποτελεσματική ηγεσία στην εκπαίδευση και τα χαρακτηριστικά του ηγέτη είναι ένα θέμα που έγινε αντικείμενο πολλών ερευνών και είναι το ερώτημα που βλέπουμε να απασχολεί τις σύγχρονες έρευνες, αφού θεωρείται ότι η αποτελεσματικότητα ενός σχολείου και τα επιτεύγματα τα οποία μπορεί να κατακτήσει, είναι άμεσα συνδεδεμένα με τις ικανότητες του ηγέτη του. Στο έργο του Αριστοτέλη μπορούμε να βρούμε αρκετές θέσεις σχετικές με το θέμα μας. Μπορούμε να κερδίσουμε λίγη από τη σοφία του αρχαίου φιλόσοφου, συσχετίζοντας τις θέσεις αυτές με την κυπριακή πραγματικότητα. Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται ένας τέτοιος συσχετισμός με θέσεις του Αριστοτέλη σχετικών με την ηγεσία, που συνιστούν την πεμπτουσία της καλής και αποτελεσματικής ηγεσίας. Παράλληλα, γίνεται μια προσπάθεια να παρουσιαστούν θέσεις σύγχρονων ερευνητών που σχετίζονται με τις θέσεις αυτές του Αριστοτέλη.

Λέξεις-κλειδιά: αποτελεσματική εκπαιδευτική ηγεσία, Αριστοτέλης, ηγεσία, εκπαιδευτική διοίκηση

Μορφές ηγεσίας στον εκπαιδευτικό οργανισμό

Δρ. Αθανάσιος Γκότοβος
τ. Καθηγητής Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου
Καθηγητής στον Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και
Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
agotovos@otenet.gr

Περίληψη

Την τελευταία δεκαετία γίνεται συχνά λόγος περί ηγεσίας στην εκπαίδευση, χωρίς να είναι πάντοτε σαφές σε ποια φαινόμενα παραπέμπει ο όρος «ηγεσία». Έτσι, ενώ εκκρεμεί η σημασιολογική περιχαράκωση αυτού του όρου, γίνεται συζήτηση για τα γνωρίσματα και τις αρετές του «ηγέτη» στην εκπαίδευση, χωρίς να προσδιορίζεται αν τα γνωρίσματα αυτά αφορούν τα πρόσωπα που στελεχώνουν την κορυφή της πυραμίδας του εκπαιδευτικού οργανισμού (πολιτική ηγεσία, διοικητική ιεραρχία), αν αφορούν τα πρόσωπα σε χαμηλότερη διάταξη του ίδιου οργανισμού (ανώτερα και μεσαία διοικητικά στελέχη), αν αναφέρονται στο συμβουλευτικό προσωπικό ή, τέλος, αν παραπέμπουν σε ιδιότητες και δεξιότητες που είναι από παιδαγωγικής πλευράς επιθυμητές για τους διευθυντές των σχολικών μονάδων και τον ίδιο τον εκπαιδευτικό στην αλληλεπίδρασή του με τους μαθητές και τους γονείς. Καθώς όλοι αυτοί οι ρόλοι - από τον υπουργό παιδείας μέχρι τον απλό εκπαιδευτικό, εμπεριέχουν πτυχές ηγεσίας - με διαφορετικούς κάθε φορά αποδέκτες, θα ήταν χρήσιμο για τη συζήτηση να γίνεται κάθε φορά σαφές σε ποιο επίπεδο εκπαιδευτικής ηγεσίας αναφερόμαστε και ποιες γνώσεις, δεξιότητες και αρετές θεωρούμε ότι ταιριάζουν .

Λέξεις-κλειδιά: ηγεσία, εκπαίδευση, εκπαιδευτικός οργανισμός, ηγέτης

Ο ρόλος των διευθύνσεων των σχολείων στη διαχείριση παιδαγωγικών παρεμβάσεων

Μαίρη Κουτσελίνη Καθηγήτρια –
Πανεπιστήμιο Κύπρου
edmaryk@ucy.ac.cy.

Περίληψη

Ο αναβαθμισμένος ηγετικός ρόλος της διεύθυνσης του σχολείου έχει ερευνητικά και βιβλιογραφικά τεκμηριωθεί (π.χ. Grace, 1993, 1995, Koutselini 2017, 2018), συνδέοντας τη διοικητική και παιδαγωγική ηγεσία σε μια αδιαμφισβήτητη και αλληλο-υποστηριζόμενη ιδιότητα της αποτελεσματικής διεύθυνσης του σχολείου και της εκπαίδευσης. Η παιδαγωγική ηγεσία δεν καθορίζεται από πάγιες ιδιότητες και διαδικασίες ρυθμισμένες εκ των προτέρων, αλλά πρωτίστως από την ικανότητά τους να αναστοχάζονται σε ενέργειες και δεδομένα και να διορθώνουν ή να ενισχύουν αντίστοιχα τα κακώς και καλώς κείμενα, σε συγκεκριμένη δημοκρατική κοινωνία και κουλτούρα.

Αυτή η ανοικτή δημοκρατική κοινωνία αφήνει περιθώριο δράσης και αποφάσεων, πρωτοβουλιών και διαφοροποίησης στις σχολικές μονάδες, για να ανταποκριθούν στις ανάγκες της κοινότητας και του συγκεκριμένου μαθητικού πληθυσμού. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητη η σύνδεση της ηγεσίας στα σχολεία με τη διδασκαλία και την αποτελεσματικότητά της, όπως και με το καλώς νοούμενο συμφέρον των μαθητών. Βασικό λοιπόν ερώτημα της εισήγησης είναι πώς η ηγεσία στην εκπαίδευση συνδέεται με την αποτελεσματική διδασκαλία και ποιο το νόημα και περιεχόμενο της σε σχέση με τις άλλες μορφές ηγεσίας.

Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα διαχρονικών ερευνών σε σχολεία της Κύπρου, όπου αναδεικνύεται η έννοια και τα χαρακτηριστικά της παιδαγωγικής ηγεσίας. Μέσα από την έρευνα αποκαλύπτεται πώς η ηγεσία γίνεται «διανεμημένη», «μετασχηματιστική», «ενδυναμωτική» και «δημοκρατική» διαδικασία.

Λέξεις-κλειδιά: παιδαγωγική ηγεσία, παιδαγωγικές, παρεμβάσεις, διεύθυνση σχολείου, εκπαιδευτική ηγεσία, αποτελεσματική διδασκαλία

Ικανότητες απόδοσης και ανάγκη για επιμόρφωση των διευθυντικών στελεχών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με βάση την εμπειρία τους και τη οργανικότητα των σχολικών μονάδων που διευθύνουν

Αναστασίου Αδάμος Μεταδιδάκτορας του
Πανεπιστημίου Μακεδονίας
adamosana@gmail.com

Βαλκάνος Ευθύμιος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας Τμήμα
Εκπαιδευτικής & Κοινωνικής Πολιτικής
evalkan@uom.edu.gr

Περίληψη

Οι ικανότητες απόδοσης αποτελούν το κλειδί για τη δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Η επιλογή των ικανοτήτων απόδοσης αποτελεί την πιο σημαντική διαδικασία στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για διευθυντικά στελέχη. Οι σχολικοί ηγέτες θα έπρεπε να επιλέγονται με βάση αποδεδειγμένες ικανότητες απόδοσης, αφού αυτές αποτελούν πολύ σημαντικούς παράγοντες σε ό,τι αφορά την επίτευξη αποτελεσμάτων. Είναι ενδιαφέρον, επομένως, να εξεταστεί αν υπάρχει διαφορά στις αντιλήψεις των διευθυντικών στελεχών σχολικών μονάδων σε σχέση με τις ικανότητες απόδοσής τους, εστιάζοντας στην εμπειρία τους και την οργανικότητα του σχολείου που υπηρετούν, με απώτερο στόχο την κατάλληλη επιμόρφωσή τους στο μέλλον.

Ένα σύνολο 412 διευθυντικών στελεχών (261 διευθυντές και 151 υποδιευθυντές) του νομού Θεσσαλονίκης ανταποκρίθηκε στην έρευνα που αφορούσε τις αντιλήψεις τους για 41 ικανότητες απόδοσής τους. Η σύγκριση μεταξύ των ερωτηθέντων που συμμετείχαν σχετικά με τις αντιλήψεις που έχουν για τις ικανότητες απόδοσής τους πραγματοποιήθηκε για κάθε μία ερώτηση χωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες «οργανικότητα» και «εμπειρία», όπως επίσης και την ενδεχόμενη αλληλεπίδραση των δύο αυτών παραγόντων. Η στατιστική σύγκριση πραγματοποιήθηκε με την εφαρμογή της Ανάλυσης Διακύμανσης με 2 Παράγοντες (two-way ANOVA).

Με βάση τα αποτελέσματα της συσχέτισης μεταξύ εμπειρίας και οργανικότητας, γίνεται αντιληπτό ότι τη μεγαλύτερη ανάγκη για επιμόρφωση φαίνεται να την έχουν αρχάρια διευθυντικά στελέχη 12/θέσιων και άνω σχολείων, ενώ αντίθετα τη μικρότερη τα έμπειρα διευθυντικά στελέχη, τόσο των 6/θέσιων έως 11/θέσιων σχολείων όσο και των 12/θέσιων και άνω σχολείων. Εύλογα, συνεπώς, οι σχεδιαστές επιμορφωτικών προγραμμάτων οφείλουν να λάβουν υπόψη τους πολύ σοβαρά τα συγκεκριμένα δεδομένα για τη δημιουργία προγραμμάτων είτε προετοιμασίας είτε καθοδήγησης.

Λέξεις-κλειδιά: διευθυντικά στελέχη σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ικανότητες απόδοσης, εμπειρία, οργανικότητα.

Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (Δ.Ο.Π.) στην Εκπαίδευση

Γιώργος Βλάχος
Συντονιστής Εκπαίδευσης Ν. Αφρικής
στο Γενικό προξενείο της Ελλάδας-Γιοχάνεσμπουργκ
gsvlachos@gmail.com

Περίληψη

Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (Δ.Ο.Π.) είναι μια νέα φιλοσοφία μανατζμεντ για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας ενός οργανισμού ως σύνολο και απαιτεί τη συμμετοχή όλων σε όλες τις εσωτερικές διαδικασίες του οργανισμού. Είναι γεγονός ότι όσο περισσότερο οικοδομεί κάποιος πάνω στην ποιότητα, τόσο λιγότερο αυτή κοστίζει. Για το λόγο αυτό, η ποιότητα πρέπει να επιδιώκεται όχι μόνο στις επιχειρήσεις, τη βιομηχανία και την οικονομία γενικότερα, αλλά και στην εκπαίδευση, καθώς η τελευταία, στη σύγχρονη εποχή είναι άμεσα συνυφασμένη με την οικονομία, αφού «η επένδυση στη μόρφωση αποδίδει τον καλύτερο τόκο». Βασικός στόχος του σχολείου θα πρέπει να είναι η συνεχής βελτίωση των μαθητών και της διδασκαλίας, προκειμένου αυτοί να ανταποκρίνονται ολοένα και πιο αποτελεσματικά στις προκλήσεις του διεθνούς ανταγωνισμού. Γι' αυτό το λόγο χρειάζεται να διασφαλιστεί η ποιότητα των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας, η καταλληλότητα, η επάρκεια, η βελτίωση και η αξιοποίηση των εκπαιδευτικών μέσα από τη συνεχή και συστηματική επιμόρφωση και τη διαμορφωτική αξιολόγηση, η χρήση και αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών, η παρουσία μιας ικανής και αποτελεσματικής ηγεσίας, ο έλεγχος των επιδόσεων των μαθητών, αλλά και η ομαλή μετάβασή τους στην αγορά εργασίας, η αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος και η αυτονομία των σχολικών μονάδων έτσι ώστε να έχουμε εφαρμογή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στο χώρο της Εκπαίδευσης.

***Λέξεις-κλειδιά:** Διοίκηση ολικής ποιότητας, μανατζμέντ, βελτίωση, ποιότητα, αποτελεσματικότητα, εκπαίδευση*

Η επίδραση της σχολικής ηγεσίας στην επαγγελματική ανάπτυξη των Κύπριων εκπαιδευτικών: Η εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας.

Λυδία Κωμοδρόμου
Υποψήφια διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κύπρου
(με επιβλέπουσα καθηγήτρια την κα Μαίρη Κουτσελίνη)
ikomod01@ucy.ac.cy

Μαίρη Κουτσελίνη Καθηγήτρια
Πανεπιστημίου-Κύπρος
edmaryk@ucy.ac.cy

Περίληψη

Το περιεχόμενο της παρούσης εισήγησης αποτελεί μέρος της έρευνας, που διεξήχθη στην Κύπρο κατά τη χρονική περίοδο Δεκεμβρίου 2017-Ιουνίου 2020. Στην έρευνα έλαβαν μέρος 419 εκπαιδευτικοί δημοτικής εκπαίδευσης, απ' όλη την ελεύθερη Κύπρο. Κατά την εξέταση του βασικού στόχου, που ήταν η διερεύνηση του ρόλου των εκπαιδευτικών στην εισαγωγή καινοτομιών και των εμποδίων κατά την εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας-μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας, οπότε οι μαθητές εργάζονται σε αυτό που έχουν ανάγκη, διαφάνηκε ότι ο ρόλος της σχολικής ηγεσίας είναι πολύ σημαντικός. Για την αποτελεσματικότητα της διαφοροποίησης, είναι φυσικό να απαιτείται καλή γνώση της έννοιας και της διαδικασίας της, εκ μέρους των εκπαιδευτικών και οι εκ μέρους τους θετικές στάσεις για την εφαρμογή της· πολύ σημαντική είναι η συμβολή της υποστηρικτικής σχολικής ηγεσίας. Τα σχολικά διευθυντικά στελέχη επιβάλλεται να ενθαρρύνουν και να προωθήσουν τη διαφοροποιημένη διδασκαλία-μάθηση, έχοντας όραμα προς αυτήν την κατεύθυνση. Αυτό φαίνεται από την ανάλυση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της έρευνας. Παρατηρήθηκαν 20 εκπαιδευτικοί, κατά τη διδακτική τους πράξη. Έλαβαν μέρος σε σχετικές συνεντεύξεις. Επί πλέον, μαζί με άλλους 399, συμπλήρωσαν σχετικό ερωτηματολόγιο. Επισημάνθηκαν τα κίνητρα και τα αντικίνητρα για συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα και εντοπίστηκαν οι βασικές επιμορφωτικές τους ανάγκες. Εξήχθη το συμπέρασμα ότι έχουν ανάγκη ουσιαστικής επιμόρφωσης. Χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό πρόγραμμα SPSSv.21 για την ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων. Μεταξύ των αποτελεσμάτων διαφάνηκε και η ανάγκη για εφαρμογή καινοτόμων δράσεων και για στήριξη και ενθάρρυνση των συμμετεχόντων από ειδικούς στο θέμα αυτό και από την ηγεσία κάθε σχολικής μονάδας. Εξάλλου, η ηγεσία μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση του σχολικού κλίματος και στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού οράματος που είναι αναγκαία για την εισαγωγή καινοτομιών. Οι ηγέτες πρέπει να παρακινούν τους εκπαιδευτικούς να αναλάβουν πρωτοβουλίες στη διδασκαλία τους. Ο ρόλος των διευθυντών των σχολείων στην υποστήριξη της Επαγγελματικής Ανάπτυξης των εκπαιδευτικών είναι καθοριστικός. Το άρθρο αυτό μπορεί να αποτελέσει ένα μικρό συμπλήρωμα του κενού που υπάρχει για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία-μάθηση και να καταστεί η απαρχή για περαιτέρω έρευνες, που είναι σημαντικές στον τομέα αυτόν.

Λέξεις κλειδιά: Διαφοροποίηση διδασκαλίας-μάθησης, τάξεις μικτής ικανότητας, καινοτομία, Κύπριοι εκπαιδευτικοί, επιμόρφωση, σχολική ηγεσία.

**Από τον επιθεωρητή, στον σχολικό σύμβουλο (μέντορα),
στον συντονιστή εκπαίδευσης**

Σύλβα Μούτσογλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
smoutsoglou@hotmail.com

Περίληψη

Στα μέσα της δεκαετίας του 1830 στο ελεύθερο ελληνικό κράτος δημιουργείται ο θεσμός του επιθεωρητή. Το έργο του επιθεωρητή ήταν συνδεδεμένο με την προσωπική και εκπαιδευτική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού.

Με την κατάργηση του θεσμού του επιθεωρητή στις αρχές της δεκαετίας του 1980 εμφανίστηκε ο θεσμός των σχολικών συμβούλων. Το έργο των σχολικών συμβούλων ήταν κατά κανόνα συνδεδεμένο με τη παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών.

Προς το τέλος της δεκαετίας του 2010 καταργείται ο θεσμός του σχολικού συμβούλου και παρουσιάζεται ο θεσμός του συντονιστή εκπαιδευτικού έργου. Το έργο του συντονιστή είναι η υποστήριξη και η ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών σε καινοτόμες δράσεις.

Λέξεις κλειδιά : επιθεωρητής, σχολικός σύμβουλος, συντονιστής εκπαίδευσης.

Περιπτωσιακή ηγεσία

Τσαμπαλάς Ευάγγελος (Άγγελος)
Εκπαιδευτικός (Δρ Πανεπιστήμιου Ιωαννίνων)
tsampalasangelos@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εργασία ασχολείται με μια θεωρία ηγεσίας, την Περιπτωσιακή Ηγεσία των Hersey & Blanchard ή τη θεωρία «του κύκλου της ζωής», όπως διαφορετικά συναντιέται στη βιβλιογραφία (Brauckmann & Πασιαρδής, 2008).

Περιπτωσιακή ηγεσία ονομάζεται τόσο η θεωρία των Hersey & Blanchard, όσο και αυτά που ακολούθησαν και εστίαζαν στην κατά περίπτωση ηγεσία.

Θα επιχειρηθεί η αναδίπλωση βασικών παραδοχών, η κριτική και πιθανές επεκτάσεις της θεωρίας Hersey & Blanchard. Επίσης μέσα από μια πιλοτική προσπάθεια μικροέρευνας, θα επιχειρηθεί να διαφανεί αν η θεωρία αυτή είναι ξεπερασμένη ή ενυπάρχει στις πρακτικές των σημερινών ηγετών της εκπαίδευσης. Αν, δηλαδή, οι διευθυντές κάνουν κατά περίπτωση ηγεσία. Διευκρινίζεται ότι κάθε φορά που γίνεται λόγος για περιπτωσιακή ηγεσία στην παρούσα εργασία, θα εννοείται η θεωρία των Hersey & Blanchard.

Σε κάθε οργανισμό υπάρχουν θέσεις στην ιεραρχική πυραμίδα. Το άτομο που κατέχει την ανώτερη θέση σ' αυτές, συνιστά την ηγεσία της οργάνωσης (Σαΐτης, 2005).

Η έννοια της ηγεσίας γεννήθηκε πολύ πριν τους οργανισμούς και καθιερώθηκε γρήγορα στις όλο και πιο εξελιγμένες κοινωνικοοικονομικές και εκπαιδευτικές απαιτήσεις και εμφάνσεις. Τα ανεβοκατεβάσματα των εμφάσεων κάθε φορά στα εκπαιδευτικά δρώμενα, μεταθέτουν και τις ευθύνες άλλοτε στο κράτος και άλλοτε στο σχολείο, δίνοντας διαφορετική διάσταση κάθε φορά στη σημασία της διοίκησης – ηγεσίας. Όταν γίνεται λόγος για αποτελεσματικά σχολεία απ' τη δεκαετία του '60, στην ουσία μετατοπίζεται η ευθύνη από το κρατικό επίπεδο στο σχολείο. Και εκεί ακριβώς γεννιέται το ζήτημα ανάγκης «καλού» σχολείου και άρα με σωστή διοίκηση. Και όταν πια οι εξελίξεις άρχισαν να τρέχουν με «τρελούς» ρυθμούς, τότε ουσιαστικά γεννήθηκε η ηγεσία. Αυτή θα εμφυσήσει στον εργαζόμενο την πίστη στον οργανισμό και τους στόχους του, για να μπορέσουν όλοι μαζί να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό και να πετύχουν την ποιότητα. Η κινητήρια αυτή έννοια, η ηγεσία, αν και κατέχει κεντρική θέση στη διοικητική επιστήμη, αλλά και στην καθημερινή λειτουργία των οργανισμών, δεν έχει αποσαφηνιστεί ακόμα. Παράλληλα, η βιβλιογραφία είναι κορεσμένη από ορισμούς της (Taylor, 1994).

Λέξεις-κλειδιά: Ηγεσία, Περιπτωσιακή Ηγεσία, Hersey & Blanchard, θεωρία «του κύκλου της ζωής»,

«Ο ρόλος της ηγεσίας στο συμπεριληπτικό σχολείο»

Δρ Πέτρος Σταγιόπουλος, ειδικός παιδαγωγός,
Προϊστάμενος 1^{ου} Κ.Ε.Σ.Υ. Ανατ. Θεσσαλονίκης
pstagios@sch.gr

Περίληψη

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση, αποτελεί ξεχωριστή κοσμοθεωρία, είναι μια διαδικασία χωρίς τέλος, μια προσέγγιση προς την εκπαίδευση και απευθύνεται σε όλα τα παιδιά και ειδικότερα σε εκείνα που για κάποιους λόγους περιθωριοποιούνται. Δεν απευθύνεται, όμως, μόνο στα τα παιδιά, αλλά και στους εκπαιδευτικούς, στους γονείς και στην κοινότητα (Αγγελίδης, 2011).

Η συμπερίληψη είναι μια διαδικασία διαρκούς αναστοχασμού και αλλαγών της εκπαιδευτικής πρακτικής. Οι τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί οργανώνουν την τάξη τους, παίρνουν αποφάσεις, ορίζουν τη σχέση τους με τους μαθητές, υιοθετούν συγκεκριμένες θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές αποτελούν παράγοντες, που μπορούν να υποστηρίξουν τη διαδικασία της συμπερίληψης ή να την υπονομεύσουν, στηρίζοντας τον αποκλεισμό (Σούλης, 2008).

Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος της ηγεσίας είναι καθοριστικός.

Πιο συγκεκριμένα, για να αυξηθεί η συμμετοχή όλων των παιδιών στην κοινότητα του σχολείου, καθοριστικό παράγοντα αποτελεί το είδος της ηγεσίας, που υιοθετείται στην εν λόγω σχολική μονάδα. Για να υλοποιηθούν συμπεριληπτικές πρακτικές, με στόχο την εμπλοκή όλων στη σχολική ζωή, απαιτείται από τον σχολικό ηγέτη η προώθηση της «κατανεμημένης ηγεσίας», ώστε όλοι οι εμπλεκόμενοι να συμμετέχουν στις συλλογικές δράσεις της σχολικής κοινότητας, στην οποία ανήκουν. Σε ένα τέτοιο συνεργατικό σχολικό περιβάλλον, όλοι οι εμπλεκόμενοι αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους, χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς συμμετέχοντας στη λήψη των αποφάσεων έτσι ώστε να αισθάνονται σημαντικοί και απαραίτητοι (Αγγελίδης, Κωστή, Χατζηαγγελή & Χατζησωτηρίου, 2012).

Είναι σημαντική η συμμετοχή των μαθητών, των εκπαιδευτικών, των γονέων και της τοπικής κοινότητας στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση της σχολικής πολιτικής, με στόχο, την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ τους κάτι το οποίο κρίνεται απαραίτητο για την προώθηση της συμπεριληπτικής κουλτούρας στα σχολεία (Ζηλιασκοπούλου, 2014).

Λέξεις κλειδιά : Ηγεσία, κατανεμημένη ηγεσία, συμπεριληπτική εκπαίδευση, συμπεριληπτικό σχολείο, συμπεριληπτικής κουλτούρας, πρακτικές συμπερίληψης, πολιτικές συμπερίληψης

“Οι στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση και τη συμβολή των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης COVID-19”

Σουτόπουλος Νικόλαος, ΣΕΕ ΠΕ70 του ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
niksoutop@gmail.com

Μυλωνάς Ναούμ, Επίκ. Καθηγητής Σχολής Τουρισμού Ιόνιου Πανεπιστημίου
nmylonas@ionio.gr

Περίληψη

Η σύγχρονη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση (ΕξΑΕ) προκρίθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ως αναγκαίο μέτρο πρόληψης κατά της διάδοσης του ιού COVID-19 στην εκπαιδευτική κοινότητα κατά τη χρονική περίοδο Οκτωβρίου 2020 - Μαρτίου 2021. Στην ΕξΑΕ σημαντικό ρόλο έπαιξε η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Ακόμη και οι εκπαιδευτικοί που δεν είχαν πρότερη εξοικείωση στη χρήση των ΤΠΕ ανταποκρίθηκαν πολύ γρήγορα στην ανάγκη αυτή για να παρέχουν το αναγκαίο διδακτικό έργο με ποιοτικό τρόπο. Συγκεκριμένα, στην εισήγηση αυτή διερευνώνται οι καλές πρακτικές των που υιοθετήθηκαν από τους/τις εκπαιδευτικούς τόσο στη σύγχρονη όσο και στην ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση (συχνότητα, μέθοδος διδασκαλίας, πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα, προτάσεις επιμόρφωσης, στάσεις και αντιλήψεις του), ως ένα απαραίτητο εργαλείο της νέας εκπαιδευτικής τεχνολογίας (ψηφιακές δεξιότητες και χρήση της ως σύγχρονο μέσο εξ αποστάσεως διδασκαλίας, σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού, βαθμός ανταπόκρισης μαθητών-γονέων κ. ά).

Στην παρούσα έρευνα αναπτύχθηκε μια πρωτογενής εμπειρική ανάλυση που στηρίζεται στην ποσοτική προσέγγιση. Για τον σκοπό αυτό αναπτύχθηκε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε σε ηλεκτρονική μορφή με την χρήση του Google. Στο σύνολο συλλέχθηκαν απαντήσεις στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο από 201 συμμετεχόντες /-ουσες, οι οποίοι είναι εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα και την Κύπρο ως αντιπροσωπευτικό δείγμα των εκπαιδευτικών Π.Ε. και Δ.Ε., σχετικά με την χρήση των ΤΠΕ στην ΕξΑΕ.

Η επεξεργασία των δεδομένων της εμπειρικής έρευνας που έγινε με τη βοήθεια του στατιστικού προγράμματος SPSS της IBM και με την χρήση περιγραφικών μεθόδων ανάλυσης δεδομένων με συγκρίσεις ζευγών, οδήγησαν σε κάποια σημαντικά ευρήματα σχετικά με την αναγκαστική χρήση της ΕξΑΕ από τους εκπαιδευτικούς. Η εισήγηση στο τέλος προβαίνει στην ανάπτυξη πρακτικά προσδιορισμένων συμπερασμάτων.

Λέξεις-κλειδιά: ΤΠΕ, ΕξΑΕ, πανδημική κρίση COVID-19

Η μετάβαση από την ηγεσία της διαχείρισης στην ηγεσία των οραμάτων και το σύνδρομο του ρίσκου .

Dr. MSc. Δημήτριος Α. Δρογίδης
Διδάκτωρ Ιστορίας Πανεπιστημίου Paris 1 Panthéon Σορβόννης
Master στον Τομέα Εκπαιδευτικής Διοίκησης & Ηγεσίας
του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
τ. Υπότροφος UNESCO
Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70 ΠΕΚΕΣ Ηλείου
drogidis1@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μία παράμετρο, πάνω στο ζήτημα της εκπαιδευτικής ηγεσίας, όπως αυτή μελετήθηκε από τον γράφοντα στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και Δια βίου Μάθησης του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ο ρόλος του ηγέτη έχει πολλές και διαφορετικές εκδοχές που είναι οι αντίστοιχες με τις φιλοσοφικές αντιλήψεις που διατυπώθηκαν κατά καιρούς. Παρόλα αυτά δεν υπάρχει κανένας τύπος ηγεσίας που να μπορεί να δώσει τις ιδανικές απαντήσεις. Το πέρασμα από την εποχή της νεωτερικότητας και το προφίλ του ενός ηγέτη (ενός Ανδρός αρχή) στην εποχή της μετανεωτερικότητας και το προφίλ των υπερεθνικών οργανισμών (συλλογική ευθύνη) αλλάζει τόσο την εικόνα όσο και το πλαίσιο της εξουσίας.

Όμως στα πλαίσια της συλλογικής ευθύνης επικρατεί το δόγμα της διατήρησης των ισορροπιών, κάτι που δεν επιτρέπει την υιοθέτηση ρηζικέλευθων αποφάσεων που θα εξυπηρετούσαν άμεσα και με καταλυτικό τρόπο τα προβλήματα των εθνικών κοινωνιών.

***Λέξεις κλειδιά:** Ηγέτης, νεωτερικότητα, μετανεωτερικότητα, όραμα, μοντέλα ηγεσίας, ηγετικές συμπεριφορές, εκπαιδευτική ηγεσία, σχολική ηγεσία, πολιτική, πολιτισμός.*

Η λήψη αποφάσεων στη (διεθνή) πολιτική.

Κυριάκος Μικέλης
Επ. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
kmikelis@uom.edu.gr

Περίληψη

Η ανακοίνωση αποσκοπεί στη συνοπτική παρουσίαση και κριτική αποτίμηση των ποικίλων και ανταγωνιστικών προσεγγίσεων επί του φαινομένου της λήψης των αποφάσεων στην πολιτική και ειδικά στη διεθνή πολιτική. Το εν λόγω φαινόμενο αναδεικνύεται ως κρίσιμο και επιδέχεται επισταμένη ανάλυση τόσο σε εν γένει συγκρουσιακές καταστάσεις όσο και σε εν γένει συνεργατικές. Επίσης, αφορά τόσο περιόδους, που μπορούν να χαρακτηριστούν 'κανονικές', όσο και σε βραχέα ή μακρά διαστήματα κρίσης όπου η όποια 'κανονικότητα' τίθεται εν αμφιβόλω. Στην επιστήμη των Διεθνών Σχέσεων, είναι πρόδηλη η αναγνώριση του ρόλου της ηγεσίας, χωρίς όμως την εξάντληση της πολυπλοκότητας της λήψης μιας κρίσιμης απόφασης σε αυτόν, δεδομένης μιας πολυπαραγοντικής και πολυδιάστατης διαδικασίας, όπου μάλιστα ο ορθολογισμός καλό είναι να μην λαμβάνεται ως δεδομένος ή ως πανάκεια. Στο πλαίσιο αυτό, θίγονται και συγκρίνονται διάφορα μοντέλα, ιδίως εντός της ανωτέρω επιστήμης, επί του πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις στον τομέα της πολιτικής, με ταυτόχρονη άντληση σχετικών διδαγμάτων για την άσκηση της ηγεσίας.

***Λέξεις-κλειδιά:** λήψη αποφάσεων, διεθνή πολιτική, Διεθνείς Σχέσεις, ηγεσία*

Προβλήματα διαχείρισης εικονικής τάξης: Με ακούει κανείς;

Δελημπανίδου Γεωργία
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΕ06 - ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - 2ο ΠΕΚΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

georgiadelimp@gmail.com

Ράπτης Γεώργιος
Σ.Ε.Ε. κλ. ΠΕ11 3ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κ. Μακεδονίας

gioraptis@sch.gr

Ράπτη Πελαγία
Εκπαιδευτικός ΠΕ06-Αγγλικής Μεταπτυχιακό
στη διερμηνεία και Μετάφραση

grapti@hotmail.gr

Περίληψη

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι η παρουσίαση συνηθισμένων προβλημάτων συμπεριφοράς των μαθητών στην εικονική τάξη σε αντιπαραβολή με τη φυσική. Αρχικά, θα παρουσιαστούν οι λόγοι για τους οποίους συνήθως αντιδρούν οι μαθητές και οι τρόποι με τους οποίους εκδηλώνεται η προβληματική συμπεριφορά στη φυσική αλλά και στην εικονική τάξη. Στη συνέχεια, θα γίνει αναφορά σε πρακτικές που χρησιμοποιούνται στη διαχείριση της φυσικής τάξης οι οποίες διαφοροποιούνται σημαντικά στην εικονική τάξη μια και η θέση ισχύος του εκπαιδευτικού ουσιαστικά εκμηδενίζεται. Για παράδειγμα, ο εκπαιδευτικός δεν έχει τη δυνατότητα να στείλει τον μαθητή στο γραφείο του Διευθυντή, να ελέγξει εάν προσέχει ώστε να τον 'επαναφέρει στην τάξη' ή να διαπιστώσει εάν πράγματι αντιμετωπίζει προβλήματα σύνδεσης. Η διαχείριση της εικονικής τάξης χαρακτηρίζεται από μια ασταθή ισορροπία και απαιτεί διαφορετικούς τρόπους αντιμετώπισης που χαρακτηρίζονται από ευελιξία. Επιπλέον, θα γίνει αναφορά στην αναγκαιότητα της θέσπισης κανόνων τόσο στη διαζώση όσο και στην εξ αποστάσεως διδασκαλία και παράλληλα θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην κινητοποίηση των μαθητών και στη συμπερίληψη των απόψεών τους σε αυτή τη διαδικασία. Τέλος, θα επισημανθούν τρόποι με τους οποίους ο εκπαιδευτικός μπορεί να προλάβει ανεπιθύμητες συμπεριφορές ή να τις αντιμετωπίσει κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Θα δοθεί έμφαση σε υποστηρικτικές προσεγγίσεις που βοηθούν στην προαγωγή θετικής συμπεριφοράς και στην αποφυγή επιβολής ποινών.

Λέξεις-κλειδιά: εικονική τάξη, προβλήματα συμπεριφοράς μαθητών, πρακτικές διαχείρισης, φυσικής τάξης,, πρακτικές διαχείρισης εικονικής τάξης, θέσπιση κανόνων, ΕξΑΕ, τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης ανεπιθύμητων συμπεριφορών, υποστηρικτικές προσεγγίσεις

Η μαθητική παραβατικότητα σύμφωνα με την εκπαιδευτική ηγεσία: απόψεις διευθυντών πρωτοβάθμιας

Ελένη Δήμου, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΕΚΠΑ, elenakidimou@gmail.com
Αντιγόνη-Άλμπα Παπακωνσταντίνου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της
Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ,
apapakonst@eds.uoa.gr

Περίληψη

Η παραβατικότητα αποτελεί ένα πολυπαραγοντικό φαινόμενο το οποίο λαμβάνει χώρα και στο χώρο του σχολείου, μάλιστα τις τελευταίες δεκαετίες πιο συστηματικά και πιο έντονα. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των διευθυντών δημοτικών σχολείων για τα αίτια και τις συνέπειες της παραβατικότητας των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον. Τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν αφορούν στις απόψεις τους σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους εκδηλώνεται η παραβατική συμπεριφορά στο σχολείο, στις αιτιακές αποδόσεις καθώς και στις επιπτώσεις που οι διευθυντές πιστεύουν ότι απορρέουν από τη συγκεκριμένη συμπεριφορά των μαθητών. Επιλέχθηκε η ποιοτική προσέγγιση και διενεργήθηκαν 14 ημισομημένες συνεντεύξεις σε διευθυντές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα στα οποία κατέληξε η έρευνα απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα που εξαρχής τέθηκαν. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στους τρόπους με τους οποίους εκδηλώνεται η παραβατικότητα στο χώρο του σχολείου η μελέτη κατέληξε πως οι κυριότεροι τρόποι με τους οποίους εκδηλώνουν οι μαθητές παραβατική συμπεριφορά στο σχολείο τους είναι η λεκτική και σωματική βία, η κλοπή αντικειμένων, η χειροδικία, η αυθάδεια και η απείθεια απέναντι στους εκπαιδευτικούς, η ενόχληση και η στοχοποίηση συγκεκριμένων συμμαθητών τους. Σε σχέση με τα αίτια της παραβατικότητας των μαθητών η μελέτη κατέδειξε πως οι εκπαιδευτικοί τα συνδέουν με το οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον, τις παρέες ομηλικών και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τέλος, σχετικά με τις συνέπειες της παραβατικότητας των μαθητών οι διευθυντές πιστεύουν ότι αφορούν τόσο στους ίδιους τους μαθητές, όσο και στους εκπαιδευτικούς και τους ίδιους.

Λέξεις-κλειδιά: μαθητική παραβατικότητα, εκπαιδευτική ηγεσία

Η αντιμετώπιση των κρίσεων στην γενική και ειδική αγωγή και ο ρόλος του διευθυντή.

Λαμπρόπουλος Αντώνιος
Δάσκαλος-Διευθυντής δημοτικού σχολείου Αγκαϊριάς Πάρου–M.ed
lampropoulosa@gmail.com

Περίληψη

Κρίσεις στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας νοούνται τα διάφορα περιστατικά που μπορούν να αναστατώσουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Μία από τις συνηθέστερες αιτίες κρίσης στα σχολεία είναι τα ατυχήματα εξαιτίας της κακής διαμόρφωσης των χώρων. Άλλη μια αιτία που δημιουργεί κρίσεις είναι τα επεισόδια βίας σε όλες τις μορφές και σε όλους τους βαθμούς έντασης. Πρέπει λοιπόν να υπάρχει σχέδιο αλλά και εξοικείωση του ανθρώπινου δυναμικού για άμεση αντιμετώπιση αυτών των κρίσεων.

Ένα γενικό σχέδιο αντιμετώπισης κρίσης αποτελείται από την πρόβλεψη, τη σχεδίαση, αποτροπή, επέμβαση, ανασυγκρότηση, έρευνα. Ο διευθυντής–ηγέτης πρέπει να έχει τον πλήρη έλεγχο, την καθοδήγηση, πρέπει να επιδεικνύει αποφασιστικότητα, αυτοπεποίθηση και συναισθηματική ισορροπία.

Πρέπει επίσης να τονιστεί ο ιδιαίτερος ρόλος της συμβουλευτικής όχι μόνο στην γενική αλλά και στον ευαίσθητο τομέα της ειδικής αγωγής. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών –συμβούλων είναι πολυεπίπεδος. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να ενεργοποιεί τις ικανότητες του μαθητή να τον βοηθάει στην επίλυση των προσωπικών ή μαθησιακών προβλημάτων. Ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού –συμβούλου είναι η ενσυναίσθηση ώστε να προσεγγίσει το άτομο αποτελεσματικά σε συναισθηματικό επίπεδο .

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι ο ρόλος του ειδικού παιδαγωγού δεν μπορεί να είναι κοινός, σταθερός και γενικευμένος προς όλους. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να λάβει υπόψη του το αντικείμενο που θα διδάξει, τα γνωστικά και συναισθηματικά χαρακτηριστικά του κάθε μαθητή. Πολύ σημαντική είναι και η συνεργασία του ειδικού παιδαγωγού με διάφορες ειδικότητες όπως λογοθεραπευτές, φυσιοθεραπευτές, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους

***Λέξεις κλειδιά:** αντιμετώπιση κρίσεων, γενική αγωγή, ειδική αγωγή, συμβουλευτική, διευθυντής.*

Διαχείριση προβλημάτων γονιών των μαθητών/-τριών (γενικών τμημάτων και τμήματος ένταξης) στην εποχή της πανδημίας

Χρυσάνθη Παλάζη, Φιλόλογος, Δρ Παιδαγωγικής, Msc Σχολικής Ψυχολογίας ,
Διευθύντρια Γυμνασίου Λιβαδιάς Σερρών, palazi@gmail.com
Μάγδα Καλαϊτζή, Φιλόλογος Msc Ειδικής Αγωγής, magdakalaitzi@yahoo.gr

Περίληψη

Στην εισήγηση θα εξεταστούν τα δεδομένα που προέκυψαν αναφορικά με τα προβλήματα των γονιών και του ευρύτερου οικογενειακού περιβάλλοντος στην εποχή της πανδημίας και στις περιόδους τηλεκπαίδευσης.

Τα σημεία στα οποία θα εστιάσει η εισήγηση, αφορούν στη διαχείριση προβλημάτων αναφορικά με:

- Οικονομικές δυσχέρειες των οικογενειών και επίπτωση στο οικογενειακό κλίμα
- Ενδοοικογενειακά προβλήματα ψυχολογικού χαρακτήρα στους μαθητές και τις μαθήτριες
- Αδυναμία να υποστηρίξουν ορισμένοι γονείς από πλευράς τεχνολογικών γνώσεων τη διαδικασία τηλεκπαίδευσης
- Δυσκολία διαχείρισης ψυχολογικών προβλημάτων των μαθητών/-τριών λόγω εγκλεισμού
- Αδυναμία να επικοινωνήσουν οι γονείς σε τακτική βάση με το διδακτικό προσωπικό της εκπαιδευτικής μονάδας
- Ανησυχία για τα μαθησιακά προβλήματα που συσσωρεύτηκαν ή και αυξήθηκαν
- Στάση απαξίωσης στη διαδικασία τηλεκπαίδευσης και αξιολόγησης της σχολικής επίδοσης μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας
- Προβλήματα που ανέκυψαν στις ενδοοικογενειακές σχέσεις λόγω της αλλαγής της καθημερινότητας των μαθητών.

Σε αυτούς τους άξονες διερεύνησης, θα γίνει ξεχωριστή αναφορά στις ιδιαιτερότητες των παιδιών που φοιτούν στο τμήμα ένταξης και στα οποία παρατηρήθηκαν διαφορές σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία.

Λέξεις-κλειδιά: πανδημία, τηλεκπαίδευση, τμήμα ένταξης, ψυχική ανθεκτικότητα, Covid 19 και σχολικό περιβάλλον.

Μελέτη περίπτωσης: μια σύγκρουση εκπαιδευτικών απ' το παρελθόν

Βασίλειος Δ. Ζώνιος
Med, Εκπαιδευτικός Π.Ε.70
Email: vzonios@gmail.com

Περίληψη

Οι μελέτες περίπτωσης αποτελούν την έκφραση της καθημερινότητας της σχολικής μονάδας, καθώς εστιάζουν στην επίλυση ζητημάτων παιδαγωγικού και διοικητικού ενδιαφέροντος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον διευθυντή του σχολείου και στον τρόπο με τον οποίον οργανώνει και αντιμετωπίζει προβλήματα-προκλήσεις που επιζητούν λύση. Η μελέτη περίπτωσης (Case Study) που εξετάζεται αφορά σε κατάσταση επίλυσης συγκρουσιακών σχέσεων που δημιουργήθηκαν σε μια σχολική μονάδα. Για να αντιμετωπιστεί απαιτήθηκε η συνεργασία και η σύμπνοια πολλών παραγόντων της σχολικής πραγματικότητας με ενέργειες γρήγορες, αποφασιστικές και, κυρίως, προς τη σωστή κατεύθυνση. Βασικός στόχος είναι να καταδειχτεί ο τρόπος εφαρμογής θεωρητικών διοικητικών εννοιών στην αμεσότητα της καθημερινής ζωής του σχολείου και να αποτελέσει παράδειγμα δράσης σε αντίστοιχες περιστάσεις.

Η μελέτη περίπτωσης μπορεί να καταστεί χρηστική απ' τον μελετητή καθώς προσπαθεί να εμβαθύνει στην εξέταση μιας περίπτωσης καταδεικνύοντας θετικά και αρνητικά σημεία, δυνατούς ή αδύνατους τρόπους ενέργειας, αντιδράσεις και αποτελέσματα. Κατ' αυτήν τη έννοια θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι η αντιμετώπιση μιας μελέτης περίπτωσης πρέπει να διαπνέεται απ' τη συλλογιστική μιας SWOT ανάλυσης, την οποία χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο επιχειρήσεις και οργανισμοί προκειμένου να καταγράψουν και να κατανοήσουν το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον τους εστιάζοντας σε τέσσερις παραμέτρους: δυνατά σημεία, αδύνατα σημεία, ευκαιρίες, απειλές. Κατά παρόμοιο τρόπο ένα case study καθορίζει το πρόβλημα, τις αιτίες του, ταξινομεί τα γεγονότα, εξετάζει εναλλακτικές λύσεις και επιλέγει την καλύτερη λύση προκειμένου να επιλύσει το πρόβλημα. Συνεπώς, η δομή μιας μελέτης περίπτωσης ακολουθεί έναν ορθολογικό τρόπο λήψης αποφάσεων, που συνοψίζεται σε τέσσερα στάδια, της Διάγνωσης, του Σχεδιασμού της επέμβασης, της Εφαρμογής και της Αξιολόγησης. Η παρούσα μελέτη αφορά στον τρόπο αντιμετώπισης και επίλυσης μιας σύγκρουσης μεταξύ εκπαιδευτικών ενός Δημοτικού Σχολείου, οι ρίζες της οποίας πήγαιναν στο παρελθόν της συνύπαρξής τους στο σχολείο.

Λέξεις-κλειδιά: Συγκρουσιακές σχέσεις, σχολική μονάδα, τρόποι αντιμετώπισης, συνεργασία

Διαχείριση συγκρούσεων στις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης – η περίπτωση της περιφερειακής ενότητας Δράμας

MSc Πετσάνη Ράιδα ΠΕ 70

derarap@gmail.com

Περίληψη

Η διοίκηση στην εκπαίδευση αφορά τη διαδικασία δημιουργίας και διατήρησης μέσα στη σχολική μονάδα του κατάλληλου σχολικού κλίματος. Εφαρμόζοντας τις αρχές διοίκησης και οργάνωσης η σχολική μονάδα οδηγεί σε συντονισμένη συνεργασία τα μέλη του.

Η συνεργασία και η αλληλεπίδραση των εκπαιδευτικών στη σχολική μονάδα, δεν αποκλείει και την ύπαρξη αντιθέσεων. Η ασυμβατότητα των στόχων, η αβεβαιότητα, η έλλειψη επικοινωνίας και κατανόησης, οι ατομικές διαφορές αποτελούν πηγές διένεξης και έντασης,

Η παρούσα έρευνα στόχο έχει να αποτυπώσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτ/θμιας εκπαίδευσης της περιφερειακής ενότητας Δράμας για το φαινόμενο των συγκρούσεων στους σχολικούς οργανισμούς.

Η μεθοδολογική προσέγγιση έγινε με τη διεξαγωγή ποσοτικής έρευνας και τα πρωτογενή στοιχεία αντλήθηκαν από τη συγκέντρωση δομημένου ερωτηματολογίου κλειστών ερωτήσεων, που διανεμήθηκε σε έντυπη μορφή σε 153 εκπαιδευτικούς.

Τα αποτελέσματα, έδειξαν ότι οι συγκρούσεις δεν είναι συχνό φαινόμενο στους σχολικούς οργανισμούς αλλά οι συνέπειες τους, σύμφωνα με τις απόψεις των συμμετεχόντων χαρακτηρίζονται επιζήμιες. Οι θετικές συνέπειες αφορούν την ανάδειξη προβλημάτων που υποβόσκουν και με την εμφάνισή τους επαναπροσδιορίζονται οι σχέσεις των εμπλεκόμενων στη σύγκρουση.

Επίσης η διευθέτηση των συγκρούσεων από το διευθυντή σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, σχετίζεται περισσότερο με τις ηγετικές ικανότητές του και με στοιχεία του χαρακτήρα του και λιγότερο με την επιστημονική του κατάρτιση.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων ως θεσμικό όργανο λήψης αποφάσεων αδυνατεί να ασχοληθεί με θέματα διοικητικής συνέπειας του/της διευθυντή/τριας. Τέλος οι λόγοι σύγκρουσης είναι κυρίως το ωρολόγιο πρόγραμμα και η κατανομή τάξεων και οι συγκρούσεις επιλύονται κυρίως από τους εμπλεκόμενους και χάριν των επικοινωνιακών δεξιοτήτων του διευθυντή.

Λέξεις – κλειδιά: συγκρούσεις, επιπτώσεις συγκρούσεων, τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων, σχολικό κλίμα, Σύλλογος Διδασκόντων, ο ρόλος του διευθυντή

Abstract

The issue of management in the field of education concerns the process of creating and maintaining an appropriate school climate within the school unit. By applying the principles of management, the school unit is responsible for the fruitful co-operation of its members.

However, even the cooperation and positive interaction among teachers within the school unit does not preclude a lack of opposing views. The incompatibility of goals, uncertainty, lack of communication and understanding, as well as personal differences are all sources of conflict and tension. This research aims to record the views of primary school teachers of the prefecture of Drama on the issue of conflict within school units. The methodological approach was carried out by conducting a quantitative survey and the primary data was

drawn from a structured questionnaire of closed questions, distributed in printed form to 153 teachers.

The results showed that conflicts in school units are not a common occurrence, but their consequences, according to participants' views, are detrimental. The positive consequences are related to the emergence of underlying problems and their appearance redefines the relations of those involved in the conflict.

Furthermore, according to the results of the research carried out, the settlement of conflicts by headmasters is more due to their leadership abilities and to their personality than to their scientific training.

The Teachers' Association as a decision-making body is unable to deal with any management issues of the headmaster. Finally, the reasons behind conflicts are mainly due to timetables, and class divisions, and conflicts are mainly solved by those involved and thanks to headmasters' communication skills.

Keywords

Conflict, Effects of Conflicts, Conflict Management Techniques, School Climate, Teachers' Association, Role of the Headmaster

Ο ρόλος του διευθυντή-ηγέτη στη σχολική μονάδα αναφορικά με την δημιουργία θετικού κλίματος και ήθους στο σχολείο: το παράδειγμα της πρόληψης του εργασιακού εκφοβισμού (mobbing)

Κουμή Ιωάννα,
Εκπαιδευτική Ψυχολόγος Ph.D., Κ.Ε.Σ.Υ. Χίου
imkoumi@gmail.com

Περίληψη

Η έρευνα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό έχει μελετήσει τον ηγετικό ρόλο του διευθυντή της σχολικής μονάδας εστιάζοντας σε διάφορα μοντέλα και θεωρίες άσκησης της διοίκησης. Το «ηγετικό στυλ» κάθε διευθυντή επηρεάζεται αναπόφευκτα από πλείστους παράγοντες (προσωπικότητα, εμπειρίες, εκπαίδευση, αξίες, συνεργασία με συναδέλφους, γονείς, μαθητές). Συγκεκριμένα, το μετασχηματιστικό μοντέλο ηγεσίας (transformational leadership) δίνει έμφαση στις αξίες και την δημιουργία οράματος για το σχολείο σε όλους τους συντελεστές της μαθησιακής διαδικασίας, δείχνοντας έτσι να έχει και θετικές επιπτώσεις σε παραμέτρους όπως η επαγγελματική ικανοποίηση, η αίσθηση αυτό-αποτελεσματικότητας, η μείωση του άγχους και η διάθεση συνεργασίας από την πλευρά των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, μια «ολιστική προσέγγιση» στη δημιουργία θετικού κλίματος και ήθους στο σχολείο, προϋποθέτει παρόμοιες καινοτόμες δράσεις και πρωτοβουλίες εκ μέρους του διευθυντή-ηγέτη και συνάδει με τις αρχές που διέπουν επιτυχημένες ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις σε όλα τα επίπεδα αλληλεπιδράσεων και συμπεριφορών που παρατηρούνται σε μια σχολική μονάδα. Η παρούσα παρουσίαση επιχειρεί να αναδείξει τη σπουδαιότητα της θετικής, μετασχηματιστικής ηγεσίας αφενός και της ολιστικής προληπτικής παρέμβασης αφετέρου, στην πρόληψη αρνητικών συμπεριφορών όπως είναι ο εργασιακός εκφοβισμός (mobbing) και προτείνει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση έρευνας πεδίου προς αυτήν την κατεύθυνση, με στόχο να κατανοήσουμε, να προλάβουμε και να αντιμετωπίσουμε τέτοια φαινόμενα στα σχολεία μας, ιδιαίτερα σε περιόδους κοινωνικών κρίσεων, όπως αυτής που διανύουμε.

Λεξείς-κλειδιά: διευθυντής-ηγέτης, σχολική μονάδα, εργασιακός εκφοβισμός (mobbing), πρόληψη

Ανιχνεύοντας, αγγίζοντας & αντιμετωπίζοντας κρίσεις στο σχολείο

Ράπτης Γεώργιος

Σ.Ε.Ε. κλ. ΠΕ11 3ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κ. Μακεδονίας

gioraptis@sch.gr

Δελημπανίδου Γεωργία

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΕ06 - ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - 2ο

ΠΕΚΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ georgiadelimp@gmail.com

Παυλίδης Χαράλαμπος

Εκπαιδευτικός ΠΕ11

Διευθυντής Γυμνασίου Πολυκαρπίου Αριδαίας

Msc στις επιστήμες Εκπαίδευσης

xpavlidis@sch.gr

Περίληψη

Στο σχολικό περιβάλλον συνηθίζεται να ονομάζονται προβληματικές συγκεκριμένες συμπεριφορές των μαθητών/τριών. Τέτοιες είναι η επιθετικότητα που εκδηλώνουν αυτοί/ές κατά διαστήματα, οι απουσίες από τα μαθήματα, η αδιαφορία για το μάθημα, οι οχλήσεις σε συμμαθητές ή εκπαιδευτικούς, οι μικροκλοπές που γίνονται, η θυματοποίηση, τα ατυχήματα κ.ά. Αυτές οι συμπεριφορές αποτελούν αιτίες κρίσεων για την αντιμετώπιση των οποίων καλούνται οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου σε συνεργασία μεταξύ τους, να παρέχουν στήριξη στα σχολεία Παιδαγωγικής ευθύνης τους. Είναι όμως μόνο οι μαθητές/τριες και οι συμπεριφορές τους αιτίες των κρίσεων; Οι διευθυντές/ντριες, οι εκπαιδευτικοί, το βοηθητικό προσωπικό και τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας με τις συμπεριφορές τους δεν αποτελούν αιτίες και εστίες κρίσεων; Μπορούμε, και πως, να τις προβλέψουμε ή να τις αντιμετωπίσουμε; Η παρούσα εργασία αναφέρεται στη διαχείριση συγκρούσεων στο σχολείο. Για την εκπόνησή της χρησιμοποιήθηκαν κριτικά επιλεγμένα, έγκυρη βιβλιογραφία και διαδικτυακές πηγές. Στο σώμα της περιγράφονται η έννοια 'κρίση', τα είδη των κρίσεων και οι βασικές αιτίες πρόκλησής τους. Αναφέρονται παραδείγματα και κατηγορίες κρίσεων, τα βασικά χαρακτηριστικά τους και ο κύκλος ζωής μιας κρίσης με τους λόγους μετακίνησης από την προ-κρίση στην κρίση. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για τις 'δικές' μας κρίσεις (οι κρίσεις στο σχολείο), για την καθημερινότητα, τα περιστατικά που οδηγούν σε κρίσεις στο σχολείο και τη διαχείριση της κρίσης. Ακόμη, περιγράφεται ο κύκλος διαχείρισης, η απόκριση στην κρίση και οι τρόποι αντιμετώπισης των κρίσεων. Τέλος, δίνονται βοηθητικοί πίνακες και 'οδηγίες', με τίτλους 'Ανιχνεύοντας, αγγίζοντας & αντιμετωπίζοντας κρίσεις' και 'προτεινόμενες ενέργειες'.

Λέξεις-κλειδιά: διαχείριση κρίσεων στο σχολείο, παραβατικότητα, ΣΕΕ, παιδαγωγική ευθύνη

Διευθυντές Δημοτικών Σχολείων και Στρατηγική Αντιμετώπισης του Σχολικού Εκφοβισμού σε επίπεδο συνομηλίκων και θύτη - θύματος

Αναστασίου Αδάμος, Μεταδιδάκτορας του
Πανεπιστημίου Μακεδονίας
adamosana@gmail.com

Περίληψη

Στις μέρες μας, ο σχολικός εκφοβισμός (*bullying*) αποτελεί δυστυχώς μία από τις πλέον δυσάρεστες καταστάσεις, παρουσιάζοντας ιδιαίτερα αυξητικές τάσεις, με πάρα πολύ αρνητικά αποτελέσματα για την ψυχική υγεία των μαθητών, αναγκάζοντας αναπόφευκτα τα διευθυντικά στελέχη να αναζητήσουν τρόπους αντιμετώπισής του. Είναι δεδομένο ότι τόσο τα διευθυντικά στελέχη και οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να γνωρίζουν τις ποικίλες εκφάνσεις - διαστάσεις του φαινομένου, ώστε να είναι σε θέση να οδηγήσουν στον περιορισμό ή την εξάλειψή του, μέσω των κατάλληλων δράσεων που θα αναλάβουν και θα προωθήσουν.

Με βάση τα παραπάνω, είναι ενδιαφέρον να εξεταστεί η στρατηγική που ακολουθούν οι διευθυντές δημοσίων δημοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο συνομηλίκων και θύτη - θύματος για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού, σε ό,τι αφορά ζητήματα που σχετίζονται με την ορθή προσέγγιση του φαινομένου. Ένα δείγμα διευθυντών σχολείων αποτέλεσε, μέσω ημιδομημένης συνέντευξης, το πεδίο του ενδιαφέροντος συγκεκριμένης έρευνας προς αυτήν την κατεύθυνση. Ειδικότερα, ο πληθυσμός που εξετάστηκε ήταν 11 διευθυντές δημοσίων δημοτικών σχολείων του νομού Θεσσαλονίκης.

Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι το πρόβλημα του εκφοβισμού φαίνεται τόσο να υφίσταται, κάνοντας την εμφάνισή του από το δημοτικό σχολείο, όσο και να απασχολεί ιδιαίτερα τους διευθυντές που απαρτίζουν το δείγμα της συγκεκριμένης έρευνας, οι οποίοι επιδιώκουν μέσω κάποιας επιδιωκόμενης στρατηγικής να βρουν ενδεδειγμένες λύσεις σε επίπεδο συνομηλίκων και θύτη - θύματος για την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπισή του. Παράλληλα, οι διευθυντές αυτοί ακολουθούν σε κάποιον βαθμό κοινές πρακτικές αντιμετώπισης του φαινομένου, στην προσπάθειά τους να το περιορίσουν ή και να το εξαλείψουν, από τις οποίες όμως προκύπτουν κάποιες σημαντικές ελλείψεις.

Λέξεις-κλειδιά: σχολικός εκφοβισμός, στρατηγική, συνομηλίκου, θύτης - θύμα.

**Τα a priori – προλεγόμενα – του νοήματος αξιολόγησης στην
παιδεία/εκπαίδευση**

Σταμάτης Πορτελάνος

τ. Αναπλ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Πρόεδρος Ολυμπιακού Κέντρου Φιλοσοφίας και Παιδείας

portelanosstam@gmail.com

Περίληψη

Η παιδεία, διακριτή της εκπαίδευσης, συνέβαλε στη δημιουργία του Ελληνικού πολιτισμού και στην εθνεγερσία του 1821, της οποίας τα 200 χρόνια γιορτάζουμε εφέτος. Δυστυχώς η νεωτερική και μετανεωτερική αρνητική αντίληψη για τη ζωή δημιούργησε την αποδόμηση της ιστορικής μνήμης που μας παραπέμπει σε διαχρονικές αξίες και αναγωγές τους. Η «αξία» σε συνάρτηση με την παιδεία και το αγαθό στη μετανεωτερική κοινωνία είναι μια λέξη κακοποιημένη και ρευστή. Στην υπαρξιακή διαδικασία κριτηρίων παιδείας αναπτύσσεται και η φιλοσοφία του «φαίνεσθαι» και του «είναι», σημαίνοντος και σημαινόμενου.

Η καθολικότητα της ανθρώπινης φύσης και η ολοκλήρωση του ανθρώπινου προσώπου συγκεφαλαιώνει τη σύγκραση συνείδησης και ασυνείδητου, φύσης και λόγου, τη ζωτική αλληλοπεριχώρηση πνευματικού και υλικού, ρητού και άρρητου. Η παιδεία (προσωποκεντρική) περιέχει και τον άξονα της οντολογίας, δηλαδή το ερώτημα για την αιτία της ανθρώπινης ύπαρξης, της ομοειδίας, της ταυτότητας και τον τρόπο ύπαρξης μέσα από την ετερότητα. Το έμμονο της ουσίας καθοδηγεί κάθε πράγμα προς ένα σκοπό.

Η τελολογία της παιδείας κατευθύνει αταλάντευτα την εξέλιξη των εκπαιδευτικών μέσων και αξιό-λογων προγραμματισμών. Η αντικειμενοποίηση της παιδείας και της εκπαίδευσης με γραφειοκρατικά και οικονομικά κριτήρια αλλοιώνει την πρωταξία και το νόημα της αξιολόγησης. Στην ιδανική πολιτεία ο θεσμός της παιδείας πρέπει να αναδεικνύει ηγέτες προσωπικότητες, για να συμβάλλουν στη συνδιαμόρφωση προσωπικοτήτων.

Κάθε έννοια Δικαίου και αξιολόγησης της εκπαίδευσης/παιδείας και όσων συμμετέχουν σ' αυτή επιτυγχάνεται όταν πραγματώνεται η υπαρκτική πληρότητα του ανθρώπου. Οι κοινωνικοί παράγοντες με το αξιακό σύστημα που υπηρετούν, καθορίζουν τα κριτήρια που αξιολογούν θεσμούς και πρόσωπα.

Η λέξη αλήθεια και για την παιδεία, ως γνώση και σχέση, παραπέμπει σε «λογικό τόπο», ως σημείο «κοινής αποδοχής», που αντιβαίνει στην αλλοίωση ή αλλοτρίωση του ανθρώπου, αλλά παραπέμπει σε μια υπαρκτική γνησιότητα αυτών που μορφώνονται. Η «αξία», η αρετή ασκούνται στο βαθμό που έχουμε συνείδηση ότι οι βουλήσεις όλων μας αλληλοδιαμορφώνονται χωρίς ιδεοληψίες και εγκλωβισμούς που εμποδίζουν τον ανοιχτό διάλογο.

Λέξεις-κλειδιά: αξιολόγηση, παιδεία, εκπαίδευση

Παιδαγωγική κανονικότητα και εκπαιδευτική πραγματικότητα: Η εφαρμογή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε δοκιμασία.

Χαράλαμπος Κωνσταντίνου,
Ομότιμος Καθηγητής Παιδαγωγικού τμήματος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
chkonsta@uoi.gr

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξουμε τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του σχεδιασμού εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας. Το συγκεκριμένο εγχείρημα επιχειρείται μέσα από την αντιπαραβολή της παιδαγωγικής κανονικότητας και της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Με την έννοια αυτή, αναδεικνύονται με σαφή τρόπο οι συγκλίσεις, οι κανονικότητες, οι αποκλίσεις, οι ελλείψεις, οι παραλείψεις, αλλά και οι δυνατότητες και οι προοπτικές λειτουργίας της εκπαίδευσης, αλλά και της ίδιας της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Ακολούθως και έχοντας ως βάση τα δεδομένα που προέκυψαν από την αντιπαραβολή αυτή, επιχειρείται η κριτική θεώρηση της σκοπιμότητας, της αξιοπιστίας και της λειτουργικής εφαρμογής της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας, την οποία έχει προγραμματίσει να υλοποιήσει άμεσα το Υ.ΠΑΙ.Θ. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με συγκεκριμένες επισημάνσεις και προτάσεις για την αποδοτικότερη και πιο αξιόπιστη παιδαγωγική εφαρμογή του εκπαιδευτικού αυτού μέτρου

***Λεξεις-κλειδιά :** παιδαγωγική κανονικότητα, εκπαιδευτική πραγματικότητα, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου*

«Ένα συνοπτικό ιστορικό του θέματος της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα από το 1970 ως το 2021»

Κρέκης Δημήτριος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
dikrekis@yahoo.gr

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία γίνεται μια βιβλιογραφική έρευνα πάνω στο θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα από το 1970 ως το 2021. Παρατίθεται ένα σύντομο ιστορικό των νόμων που θεσπίστηκαν με σκοπό την αξιολόγηση από την πολιτεία και αναφέρονται οι κυριότερες αντιδράσεις του εκπαιδευτικού κόσμου που ουσιαστικά κατέστησαν τους νόμους αυτούς ανενεργούς. Παρότι κατά καιρούς έχουν ψηφιστεί διάφοροι νόμοι και Προεδρικά Διατάγματα από την Πολιτεία για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, από το 1982 αυτή δεν εφαρμόζεται στην πράξη. Έπειτα γίνεται μια προσπάθεια να διερευνηθεί κατά πόσο η απουσία αξιολόγησης τελικά ωφέλησε την εκπαιδευτική κοινότητα, αν λειτούργησε υπέρ ή κατά της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης στη χώρα μας και γενικότερα της προσπάθειας βελτίωσης των εκπαιδευτικών. Τέλος αναζητείται αν υπάρχει κάποιο σύστημα αξιολόγησης συμπεριλαμβανομένης και της αυτοαξιολόγησης που στις παρούσες συνθήκες θα ταίριαζε στη χώρα μας και θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην πράξη στην Ελλάδα, πάντα στην κατεύθυνση της βελτίωσης της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών.

***Λέξεις-κλειδιά:** αξιολόγηση, αξιολόγηση εκπαιδευτικών, νομοθετικό πλαίσιο, νόμοι, προεδρικά διατάγματα, αντιδράσεις, αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης, βελτίωση εκπαιδευτικών, αυτοαξιολόγηση*

«Περιγραφική Αξιολόγηση»: Από την περίοδο του Μεσοπολέμου (Ν. Καραχρίστος) έως τον 21ο αιώνα (Μικροέρευνα- απόψεις εκπαιδευτικών)

Δρ. Χριστόδουλος Φανιόπουλος¹, Κωνσταντίνος Πιπεράς Msc²

¹Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70 του 3^{ου} Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Κ. Μακεδονίας

fanlaki2@otenet.gr

²Διευθυντής του 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Έδεσσας

piperaskoni@gmail.com

Περίληψη

Η αναγκαιότητα της αλλαγής συχνά προσδιορίζεται τόσο από την εσωτερική ροπή κάθε εκπαιδευτικού οργανισμού, με όρους βελτίωσης και διόρθωσης, όσο και από τη δυναμική του εξωτερικού περιβάλλοντος, με το οποίο αυτός αλληλεπιδρά. Η αξιολόγηση είναι ένα δομικό στοιχείο αναφοράς της εκπαίδευσης μαζί με τη μάθηση και τη διδασκαλία. Στην παρούσα εργασία γίνεται αναφορά στις απόψεις του Νικόλαου Καραχρίστου (Διευθυντή των Διδασκαλείων Σερρών, Θεσσαλονίκης και του Μαρασλείου Διδασκαλείου Αθηνών τη δεκαετία του 1920) σχετικά με την περιγραφική αξιολόγηση, όπως αυτές διατυπώνονται στο βιβλίο του, το οποίο εκδόθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1920 και απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς της εποχής εκείνης. Η ένταξη της περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών/τριών στη λειτουργία του σχολείου αποτελεί ένα διαρκές ζητούμενο, αλλά και ένα θέμα συζήτησης και προβληματισμού. Στο πλαίσιο μιας ποιοτικής μικρο-έρευνας με τη μορφή ερωτηματολογίου διερευνώνται επίσης στην ίδια εργασία οι απόψεις και οι στάσεις των σύγχρονων εκπαιδευτικών (εκπαιδευτικοί Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας) για την περιγραφική αξιολόγηση. Εντοπίζεται στην εργασία αυτή η εδώ και εκατό χρόνια προσπάθεια εισαγωγής της περιγραφικής αξιολόγησης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η οποία όμως ποτέ δεν ολοκληρώνεται. Διαπιστώνεται ότι στα πλαίσια της διαχείρισης μιας αλλαγής και για να αποτελέσει αυτή οργανικό σημείο αναφοράς και συμφωνία του σχολικού οργανισμού, απαιτείται η ενεργητική συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Κάτι που δεν μπορεί βέβαια να επιτευχθεί μόνο με τη θεσμική επιβολή της εξουσίας.

Λέξεις κλειδιά: Περιγραφική αξιολόγηση, εκπαίδευση και μεσοπόλεμος

Αξιολόγηση του μαθητή- Περιγραφική Αξιολόγηση

Διακογεωργίου Αρχοντούλα
 Δρ. Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας
 του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών
 Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων
 Νοτίου Αιγαίου- Κως
arxontouladiako@hotmail.com

Περίληψη

Αξιολόγηση είναι η διαδικασία η οποία αποσκοπεί στο να προσδιορίσει, κατά τρόπο συστηματικό και αντικειμενικό, το αποτέλεσμα ορισμένης δραστηριότητας σε σχέση με τους στόχους τους οποίους αυτή επιδιώκει και την καταλληλότητα των μέσων και μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την επίτευξή τους. Στο χώρο της εκπαίδευσης αξιολόγηση είναι η συστηματική διαδικασία ελέγχου του βαθμού επίτευξης των επιδιωκόμενων από το εκπαιδευτικό σύστημα σκοπών και ειδικών στόχων. Αξιολόγηση του μαθητή είναι η συνεχής παιδαγωγική διαδικασία, με βάση την οποία παρακολουθείται η πορεία της μάθησής του, προσδιορίζονται τα τελικά αποτελέσματά της και εκτιμώνται, παράλληλα, άλλα χαρακτηριστικά του, τα οποία σχετίζονται με το έργο του σχολείου. Η δημιουργία ενός σχεδίου αξιολόγησης πρέπει να στηρίζεται σε νέες μεθόδους, εργαλεία και μέσα αξιολόγησης, να αναγνωρίζει ότι υπάρχουν διάφορες μορφές μάθησης και να διασφαλίζει ότι οι επιμέρους στόχοι διδασκαλίας τυγχάνουν δίκαιης μεταχείρισης. Επίσης ένα σχέδιο αξιολόγησης οφείλει να παρακινεί τους μαθητές για ουσιαστική παρέμβαση στη μάθηση, να ενισχύει τα κίνητρα και τη θέλησή τους για μάθηση, απαλλαγμένο από προκαταλήψεις, και να αποτελεί αφετηρία για περαιτέρω μάθηση. Σκοπός του σχολείου είναι η μάθηση και όχι ο ανταγωνισμός και η βαθμοθηρία. Άρα η αξιολόγηση δεν είναι μόνο ποσοτική, αλλά κυρίως ποιοτική. Την ποιοτική διάσταση της αξιολόγησης, έρχεται να καλύψει η περιγραφική αξιολόγηση, η οποία περιγράφει την εργασιακή και κοινωνική συμπεριφορά του μαθητή. Με την περιγραφική αξιολόγηση, επιδιώκεται όχι μόνο να αποφευχθούν τα αρνητικά στοιχεία της βαθμολογίας, αλλά ταυτόχρονα, να **εκμεταλλευτούν** τα θετικά στοιχεία της αξιολόγησης. Στην παρούσα εργασία θα προσεγγίσουμε τα παρακάτω θέματα:

- Η αξιολόγηση του μαθητή με το σύστημα της βαθμολόγησης
- Επιχειρήματα υπέρ της αξιολόγησης με το σύστημα της βαθμολόγησης
- Επιχειρήματα κατά της αξιολόγησης με το σύστημα της βαθμολόγησης
- Κύρια χαρακτηριστικά της περιγραφικής αξιολόγησης
- Τα πλεονεκτήματα της περιγραφικής αξιολόγησης
- Προϋποθέσεις για θετικά αποτελέσματα από την περιγραφική αξιολόγηση
- Στάδια εφαρμογής της περιγραφικής αξιολόγησης
- Μειονεκτήματα της περιγραφικής αξιολόγησης

Λέξεις κλειδιά: Αξιολόγηση του μαθητή, περιγραφική αξιολόγηση, επίτευξη στόχων και σκοπών, πορεία της μάθησής, τελικά αποτελέσματά, μέθοδοι, εργαλεία και μέσα αξιολόγησης, περαιτέρω μάθηση, ανταγωνισμός, βαθμοθηρία, ποσοτική αξιολόγηση, βαθμολόγηση, ποιοτική αξιολόγηση

Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας

Νεκτάριος Ζουριδάκης Εκπαιδευτικός ΠΕ86,
Διευθυντής ΕΠΑΛ Κισάμου nekzou@gmail.com

Περίληψη

Μία από τις βασικές διοικητικές λειτουργίες ενός οργανισμού είναι και η αξιολόγηση. Το θέμα της αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου (ΑΕΕ) – αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας, που αποτελεί και το θέμα του παρόντος άρθρου, είναι αρκετά χρόνια τώρα ένα από τα βασικά θέματα συζήτησης στην ελληνική και διεθνή εκπαιδευτική πολιτική και αρθρογραφία. Για να στεφθεί με επιτυχία μία αξιολογική διαδικασία εκπαιδευτικού έργου θα πρέπει να έχει τη συναίνεση όλων των συμμετεχόντων. Θα πρέπει να γίνεται ανατροφοδοτικά με στόχο τη βελτίωση και όχι την τιμωρία. Θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν το έργο του εκπαιδευτικού. Με το Ν. 4692/2020 και την Υ.Α. 6603/ΓΔ4/20.1.2021 το αδρανοποιημένο από το 2015 θέμα της ΑΕΕ επανέρχεται στην ελληνική εκπαιδευτική επικαιρότητα, αφού από το σχολικό έτος 2020-21 είναι υποχρεωτική για τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πρώτο μέρος του παρόντος άρθρου γίνεται μια βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος της ΑΕΕ εστιάζοντας σε βασικές έννοιες για την κατανόηση του πλαισίου στο οποίο βασίζεται η διαδικασία αυτή. Στο δεύτερο μέρος γίνεται μια σύντομη αναφορά στις ανεπιτυχείς προσπάθειες αυτοαξιολόγησης στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας καθώς και στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο.

Λέξεις-Κλειδιά: Εκπαιδευτικό έργο, αυτοαξιολόγηση, σχέδια δράσης, δείκτες.

Αυτοαξιολόγηση Σχολικής Μονάδας σε σχέση με τον ρόλο του σχολικού συμβούλου

Αικατερίνη Τζάμου
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Paris 1, Panthéon-Sorbonne
Υποδιευθύντρια Προτύπου Λυκείου Ιωνιδείου Σχολής Πειραιά
ktz12665@gmail.com

Περίληψη

Στην εισήγησή μας θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε το θέμα της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας σε σχέση με τον ρόλο του σχολικού συμβούλου ως στελέχους με ενεργό συμμετοχή στην οργάνωση και την εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης στις σχολικές μονάδες ευθύνης του. Ο βαθμός εμπλοκής του σχολικού συμβούλου στην ανάπτυξη της σχολικής μονάδας, αλλά και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών ξεχωριστά, δεν έχει μελετηθεί επαρκώς, παρ' ότι η βιβλιογραφία δίνει κάποιες τοποθετήσεις σχολικών συμβούλων επ' αυτού. Ο όρος εισήχθη στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα στις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας με την μεταρρυθμιστική προσπάθεια που πραγματοποιήθηκε τότε μέσω της μετατροπής του πρώην Παιδαγωγικού Ινστιτούτου σε Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Στην προσπάθειά του το ΙΕΠ να προωθήσει αλλαγές στην εκπαίδευση συνέστησε μια πλατφόρμα με τίτλο «Παρατηρητήριο της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου» όπου η κάθε σχολική μονάδα θα μπορούσε να αναρτήσει τα αποτελέσματα της εσωτερικής της αξιολόγησης, σύμφωνα με εργαλεία που παρείχε το ΙΕΠ.

Από την πλατφόρμα αυτή (<http://aee.iep.edu.gr/>) μπορούσε κανείς να αντλήσει με εύληπτο τρόπο βασικούς άξονες του θεωρητικού πλαισίου, το θεσμικό πλαίσιο και τα μεθοδολογικά εργαλεία. Μέσα από την κατηγορία των «Συχνών Ερωτήσεων» η πλατφόρμα προσέφερε έναν πλήρη οδηγό στο θέμα της «Αυτοαξιολόγησης». Εκεί επιχειρείται να προσδιοριστεί και ο ρόλος του σχολικού συμβούλου στην διαδικασία της αυτοαξιολόγησης καθώς και να επανακαθοριστεί σε σχέση και αντιδιαστολή με τον όρο του «κριτικού φίλου». Ωστόσο τα στοιχεία αυτά δεν είναι απόλυτα, ούτε παρουσιάζεται βιβλιογραφική τεκμηρίωση για τον καθορισμό των ρόλων. Το γεγονός ότι η αλλαγή πολιτικής ηγεσίας και θεσμικού πλαισίου «πάγωσε» το παραπάνω εγχείρημα δεν βοήθησε στην αποσαφήνισή του. Η εκ νέου αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας και της ηγεσίας του ΙΕΠ και η επικείμενη εκ νέου αλλαγή του θεσμικού πλαισίου πολύ πιθανόν να επαναφέρει το παραπάνω εγχείρημα στο προσκήνιο και να επανακαθορίσει τους ρόλους.

Με βάση τα παραπάνω, θα παρουσιάσουμε τα όσα αποκομίσαμε από την αδρομερή ενασχόλησή μας με το θέμα μέσω της βιβλιογραφίας και από την μικρόερευνα πεδίου που επιχειρήσαμε για να αντλήσουμε απόψεις εμπλεκόμενων, ειδικών και μη. Για την εργασία αυτή συντάχθηκαν δομημένα ερωτηματολόγια με σκοπό να κινητοποιήσουν μια συζήτηση στο πλαίσιο συνέντευξης.

Η εισήγησή μας μεταφέρει στα βασικά της σημεία την εργασία που καταθέσαμε στο πλαίσιο της Πιστοποίησης για την Ηγεσία και Διοίκηση της Εκπαίδευσης που διενεργήθηκε στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, τον Δεκέμβριο του 2019.

Λέξεις-κλειδιά: αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας, εσωτερική αξιολόγηση, σχολικός σύμβουλος, εργαλεία ΙΕΠ, κριτικός φίλος,

Αξιολόγηση του μαθητή- portfolio

Παναγιώτου Δάφνη Παιδαγωγός-
Διευθύντρια 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου
πόλεως Σάμου dafni64@live.com

Περίληψη

Η εργασία πραγματεύεται την παρουσίαση εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης που είναι το portfolio, ο Φάκελος Επιτευγμάτων του μαθητή, το οποίο συμπληρώνει τις παραδοσιακές μορφές αξιολόγησης. Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι οι συμμετέχοντες να έρθουν σε επαφή με τη βασική θεωρία των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης. Εκπαιδευτικοί και μαθητές μπορούν να διερευνήσουν τις δυνατότητες που διαθέτουν, να είναι ευέλικτοι, πρωτότυποι, προσαρμοστικοί ως προς τις τεχνικές αξιολόγησης του μαθησιακού αποτελέσματος. Ξεφεύγουμε από τις παραδοσιακές τεχνικές Αξιολόγησης που είναι η προφορική αξιολόγηση, η γραπτή αξιολόγηση και οι εργασίες για το σπίτι. Σύμφωνα με την φιλοσοφία του portfolio αυτό ανταποκρίνεται στα κινήματα του εποικοδομισμού και αυτόνομης μάθησης (Vygotsky, 1988, Perkins, 1999, Resnick, 1989), της κριτικής σκέψης (Bruner, 1997) και της ολιστικής προσέγγισης της γνώσης (Wineburg και Grossman, 2000, Ματσαγγούρας, 2003)

- Συντελεί στην ανακάλυψη της γνώσης με νέους τρόπους
- Ενισχύει την ομαδικότητα, την συνεργασία εκπαιδευτικού – μαθητή (υπάρχουν στόχοι, σχέδιο δράσης, κριτήρια αξιολόγησης)
- Οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες έρευνας – έρευνα δράσης – κριτική σκέψη
- Συνδέεται με την σχολική γνώση, την τεχνολογία και ευρύτερα με την κοινωνία.

Ο Φάκελος Επιτευγμάτων περιλαμβάνει σκόπιμη συλλογή εργασιών του μαθητή, η οποία παρουσιάζει στον μαθητή (ή/και στους άλλους) τις προσπάθειες, την πρόοδο ή την επίδοσή του σε ορισμένη περιοχή. Η συλλογή πρέπει να περιλαμβάνει τη συμμετοχή του μαθητή στην επιλογή του περιεχομένου του Φακέλου, τα κριτήρια επιλογής, τα κριτήρια με τα οποία κρίθηκαν αξιόλογα τα περιεχόμενα και ενδείξεις για τις βαθύτερες σκέψεις του μαθητή. (Mayer et al., 1990). Τα αναστοχαστικά σχόλια ως προς την πρωτοτυπία, την δημιουργικότητα, την φαντασία, τον βαθμό βελτίωσης, τις δυσκολίες, τα προβλήματα και τους τρόπους επίλυσής τους συντελούν στην αυτοβελτίωση και στην αποτελεσματική ολιστική αξιολόγηση του μαθητή.

Λέξεις κλειδιά: αξιολόγηση, αξιολόγηση μαθητή, portfolio, εναλλακτική αξιολόγηση, εποικοδομισμός, αυτόνομη μάθηση, αυτοβελτίωση

Τα δημοτικά σχολεία ως επαγγελματικές κοινότητες μάθησης και η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Αικατερίνη Μπαλάση¹, Γεώργιος Ιορδανίδης²

¹Διδάκτωρ στο ΠΤΔΕ - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

aff00571@uowm.gr

². Καθηγητής στο ΠΤΔΕ - Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας giordanidis@uowm.gr

Περίληψη

Σήμερα, οι σχολικοί οργανισμοί καλούνται να επιδεικνύουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές, λειτουργώντας ως «οργανισμοί μάθησης» και «επαγγελματικές κοινότητες μάθησης»-(ΕΚΜ), όπου τα μέλη αναζητούν, διαμοιράζονται, ενεργούν για τη μάθησή τους, ενισχύοντας την επαγγελματική τους ανάπτυξη και την επίτευξη των μαθητών. Η «επαγγελματική ανάπτυξη»-(Ε.Α.) των εκπαιδευτικών εμπερικλείει όλες τις φυσικές και τις σχεδιασμένες/οργανωμένες εμπειρίες μάθησης, οι οποίες ωφελούν σε ατομικό, ομαδικό και σχολικό επίπεδο. Όταν η Ε.Α. λαμβάνει χώρα εντός «κοινοτήτων μάθησης», ενισχύεται ο προσωπικός, συλλογικός και οργανωσιακός «κριτικός αναστοχασμός» και μετασχηματισμός, επιτυγχάνοντας την αποτελεσματικότητα/επίτευξη εκπαιδευτικών, μαθητών και σχολείου. Η παρούσα πανελλαδική μικτή έρευνα (1277 εκπαιδευτικοί και διευθυντές-428 δημοτικά σχολεία) κατέδειξε ότι τα δημοτικά σχολεία βρίσκονται στο 2ο-αναπτυσσόμενο επίπεδο ανάπτυξης ως ΕΚΜ, χωρίς να διακατέχονται από οργανωσιακή κουλτούρα ώριμων ΕΚΜ-3ο επίπεδο. Επίσης, οι εμπειρίες «επαγγελματικής ανάπτυξης» των εκπαιδευτικών αφορούν περισσότερο στο περιεχόμενο/θεματολογία της Ε.Α. αποσκοπώντας να βελτιώσουν την πρακτική/ποιότητα στην τάξη τους, και λιγότερο στο πλαίσιο/συνθήκες Ε.Α. (κοινότητα μάθησης/ηγεία/πόροι) και τη διαδικασία Ε.Α. (έρευνα/αξιολόγηση/συνεργασία/ανάλυση δεδομένων). Η αρνητική συσχέτιση μεταξύ ΕΚΜ και Ε.Α. που εντοπίστηκε στα δημοτικά σχολεία υποδεικνύει ότι όσο αυτά δεν παρέχουν ικανοποιητικές/επαρκείς εμπειρίες επαγγελματικής μάθησης/ανάπτυξης στους εκπαιδευτικούς, τόσο αυτοί λαμβάνουν ατομικές πρωτοβουλίες ενίσχυσης της Ε.Α., καλύπτοντας περισσότερο προσωπικές μαθησιακές ανάγκες και όχι τόσο οργανωσιακές, ώστε τα σχολεία να αποτελέσουν ώριμες ΕΚΜ-«οργανισμοί που μαθαίνουν». Έτσι, η ατομική γνώση/μάθηση δεν διαμοιράζεται επαρκώς μέσω ομαδικής μάθησης/εργασίας, για να καταστεί οργανωσιακή μάθηση/μνήμη, και συστημική μάθηση αργότερα. Προς ενδυνάμωση των ΕΚΜ και Ε.Α., καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση σχολικής αυτονομίας, λογοδοσίας, (αυτο)αξιολόγησης, κουλτούρας επαγγελματικής μάθησης, και εκπαιδευτικής αποκέντρωσης, εφόσον οι συγκεντρωτικές/γραφειοκρατικές δομές και νόρμες παρεμποδίζουν τη συνεργατική-συλλογική μάθηση, εργασία, και ανάπτυξη.

Λέξεις κλειδιά: οργανισμός μάθησης, επαγγελματική κοινότητα μάθησης, επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών, δημοτικά σχολεία, Ελλάδα.

Η διδακτική του μαθήματος της μουσικής στο δημοτικό: Σκέψεις και προβληματισμοί για μια ουσιαστική αξιολόγηση.

Σωτήριος Κ. Δεσπότης
Μουσικολόγος-Συνθέτης
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Βιέννης
skdespotis@hotmail.com

Περίληψη

Η ένταξη στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση του μαθήματος της μουσικής από ειδικευμένο διδακτικό προσωπικό καταδεικνύει τις προθέσεις του αρμοδίου υπουργείου για μια αρτιότερη παρουσίαση των μουσικών γνώσεων στο μαθητή.

Ο εκπαιδευτικός της μουσικής οργανώνει τα μαθήματά του βάσει των ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ σε συνεργασία με τον υπεύθυνο δάσκαλο της τάξης καθώς και με τις άλλες ειδικότητες εκπαιδευτικών, προσφέροντας μέσα από μια πολυθεματική και διαθεματική προσέγγιση τη γνώση στο μαθητή.

Με ποιον τρόπο; Ποιες δυσκολίες καλείται να ξεπεράσει; Ποιοι οι στόχοι του; Ποια τα μαθησιακά αποτελέσματα για το μαθητή; Αυτό που πραγματώθηκε με ποιον τρόπο μπορεί να αξιολογηθεί ώστε να βελτιωθούν οι όποιες ατέλειες του και αφού επαναπροσδιοριστούν να προσφερθούν με νέα διδακτική ατζέντα στο μαθητή;

Ερωτήματα που καλείται ο εκπαιδευτικός της μουσικής, η διδακτική κοινότητα και ο-η διευθυντής-ντρια της σχολικής μονάδας να απαντήσουν, εάν φυσικά, κάνουμε λόγο για έναν υγιή εκπαιδευτικό οργανισμό που στοχεύει στην άρτια εκπαίδευση και στην υγιή ψυχοκοινωνική και γνωστική ανάπτυξη των μαθητών του.

Λέξεις-κλειδιά: διδακτική μουσικής, πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ψυχοκοινωνική/γνωστική ανάπτυξη μαθητών, αξιολόγηση

Σχολική αποτελεσματικότητα στη σύγχρονη κοινωνία

Ιωάννης Σόλαρης¹, Αθανασία Χρονοπούλου²

¹. Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων του ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου
ioannis2611@gmail.com

². Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Δασκάλων του ΠΕΚΕΣ Πελοποννήσου
athanasiaxron@gmail.com

Περίληψη

Το αποτελεσματικό σχολείο ως κατεξοχήν χώρος μετάδοσης τόσο των γνώσεων-δεξιοτήτων όσο και του ηθικού-πνευματικού περιβάλλοντος, συντελεί στην κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη της σύγχρονης εποχής της παγκοσμιοποίησης και της πολυπολιτισμικότητας. Με βάση την οριοθέτηση της αποτελεσματικότητας σε επίπεδο σχολικής μονάδας εξελίσσονται δυναμικά οι αλληλεξαρτώμενοι παράγοντες ως προς τα δομικά χαρακτηριστικά, τη διδασκαλία-μάθηση, το θετικό κλίμα και την κουλτούρα της σχολικής τάξης. Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το ολιστικό φαινόμενο της σχολικής αποτελεσματικότητας σε σχέση με τον πολυσχιδή ρόλο των εκπαιδευτικών, μέσω της υιοθέτησης διαφοροποιημένων στρατηγικών μάθησης και της μετάβασης από την κοινωνία της πληροφορίας στην κοινωνία της ανοικτής συνεργασίας-επικοινωνίας. Η διάκριση μεταξύ του αποτελεσματικού και αναποτελεσματικού εκπαιδευτικού ή συνακόλουθα μεταξύ αποτελεσματικού και μη σχολείου καθορίζεται καίρια από την ποιότητα της διδασκαλίας και το μαθητικό δυναμικό της συγκεκριμένης σχολικής τάξης. Η διερεύνηση των συνισταμένων της σχολικής αποτελεσματικότητας θα συμβάλει στη διάλυση των προκαταλήψεων σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής μονάδας καθώς και στη στήριξη του έργου του εκπαιδευτικού.

Λέξεις-κλειδιά: σχολική αποτελεσματικότητα, σύγχρονη κοινωνία, στρατηγικές μάθησης, αξιολόγηση σχολικής μονάδας, διδασκαλία, μάθηση

Το μοντέλο λειτουργίας των charter schools στην πολιτεία της Φλόριντα

Χαράλαμπος Θ. Νταλάκας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 PhD, MeD
xdalakas@gmail.com

Περίληψη

Με την παρούσα εργασία μας παρουσιάζουμε το μοντέλο της λειτουργίας των Charter Schools τα οποία αποτελούν ένα νέο και ευέλικτο τύπο σχολείων Αναφερόμαστε αρχικά στη γενική οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος των ΗΠΑ και τους τύπους σχολείων. Στη συνέχεια αναφερόμαστε στην οργάνωση της εκπαίδευσης στην πολιτεία της Φλόριντα και στον τρόπο διοίκησής της. Μας δίνεται η ευκαιρία να διαπραγματευτούμε ενδιαφέροντα ζητήματα όπως είναι η κατανομή των οικονομικών πόρων, ο ρόλος των εκπαιδευτικών αρχών της κομητείας, η εργασία των εκπαιδευτικών, η ανταγωνιστικότητα και η κατηγοριοποίηση των σχολείων, η σύνδεση των βαθμίδων εκπαίδευσης, ο τρόπος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, κ.α. Έπειτα, περιγράφουμε την οργάνωση, διοίκηση και εκπαίδευση του Plato Academy που ανήκει στην κατηγορία των charter schools και βρίσκεται στην περιοχή της Τάμπας. Πιο συγκεκριμένα εστιάζουμε σε θέματα όπως ο ρόλος του διευθυντή, η επιμόρφωση, τα τμήματα και τα προγράμματα που προσφέρονται, ο ετήσιος προγραμματισμός, οι πρακτικές αντιμετώπισης ζητημάτων ασφάλειας και συμπεριφοράς μαθητών, ο ρόλος των γονέων, το ωρολόγιο πρόγραμμα και το διδακτικό ωράριο, η ξένη γλώσσα που προσφέρεται, η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας και των εκπαιδευτικών, η αξιολόγηση των μαθητών και εκπαιδευτικών, οι υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών και η μεταξύ τους συνεργασία, οι διδακτικοί στόχοι κ.α. Τέλος, παραθέτουμε γενικότερα συμπεράσματα που έχουν σχέση με τη δυνατότητα προσαρμογής και εφαρμογής του μοντέλου αυτού στα ελληνικά σχολεία.

Λέξεις κλειδιά : charter school, ελληνική γλώσσα, Pinellas County

Abstract

Our present paper refers to the teaching of Greek as a foreign language at the American public charter school Plato Academy in the Pinellas County district of the state of Florida. Our goal was to explore the context in which the Greek language is taught as a foreign language on a daily mandatory basis to students of Plato Academy Seminole. Therefore our research belongs to the category of action research with the participation of the main persons in a specific area and for a certain period of time. Students consider Greek to be a particularly difficult language and that they do not wish to continue teaching it after high school. They also express the belief that they will not need them in the rest of their lives although they intend to visit Greece in the future.

Η λήψη αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων και η σχέση της με το μοντέλο διοίκησης της σχολικής μονάδας

Τσιαμπάση Φανή, ΣΕΕ ΠΕ 70, 3^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

f.tsiampassi@gmail.com

Καράμηνas Ιγνάτιος, ΣΕΕ ΠΕ 70, 3^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

ikaraminas@gmail.com

Περίληψη

Αντικείμενο της παρούσας ανακοίνωσης είναι η ανάδειξη της σχέσης του μοντέλου, βάσει του οποίου διοικείται μια σχολική μονάδα, με τον τρόπο και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων. Πιο συγκεκριμένα, αρχικά γίνεται αναφορά στα είδη των αποφάσεων που καλείται να λάβει ο Σύλλογος Διδασκόντων μιας σχολικής μονάδας και στη συνέχεια παρουσιάζονται τα μοντέλα λήψης απόφασης, ενώ η έμφαση δίνεται στο συμμετοχικό μοντέλο. Ακολούθως, περιγράφεται ο ρόλος του/της διευθυντή/τριας στη διαδικασία λήψης απόφασης, υπό το πρίσμα της μορφής ηγεσίας που έχει υιοθετήσει και ακολουθεί, όπως και η καθοριστική του/της επιρροή στη λειτουργία του Συλλόγου Διδασκόντων. Τέλος, παρουσιάζονται συγκεκριμένα μοντέλα εκπαιδευτικής ηγεσίας και συσχετίζονται με τρόπους και διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Καταληκτικά τονίζεται η αναγκαιότητα υιοθέτησης του συμμετοχικού μοντέλου λήψης αποφάσεων για την αποτελεσματική λειτουργία και την επίτευξη των στόχων του Σχολείου.

Λέξεις-κλειδιά: μοντέλο διοίκησης, σχολική μονάδα, λήψη αποφάσεων, σύλλογος διδασκόντων, μοντέλα εκπαιδευτικής ηγεσίας, διευθυντής, συμμετοχικό μοντέλο

Ηγεσία, σχολικό κλίμα και αποτελεσματικό σχολείο

Δρ. Ανδρούτσου Δέσποινα, μέλος Σ.Ε.Π. Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου,
εξωτερικός συνεργάτης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, καθηγήτρια αγγλικής γλώσσας
(Α/Θμια Εκπαίδευση)

desp.adam@gmail.com

Περίληψη

Στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, εκπαιδευτικοί και ερευνητές αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο τη σπουδαιότητα του πλαισίου μέσα στο οποίο ασκείται η μάθηση, καθώς επίσης και την επίδραση του σχολικού κλίματος στα ακαδημαϊκά, κοινωνικά και συναισθηματικά αποτελέσματα των μαθητών. Ένα μεγάλο σύνολο ερευνητικών διαδικασιών συνδέει το θετικό σχολικό κλίμα με βελτιώσεις στη μάθηση των παιδιών και τη σχολική αποτελεσματικότητα. Το ευνοϊκό κλίμα και η κουλτούρα που διαμορφώνονται στο σχολικό περιβάλλον εξαρτώνται άμεσα από τις σχέσεις και τις στάσεις που δημιουργούνται μεταξύ του διευθυντή και του διδακτικού προσωπικού αλλά και τη σχέση που αναπτύσσεται με τους μαθητές του σχολείου (Σαϊτή & Σαϊτής, 2012). Κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωσή του κατέχει ο διευθυντής, καθώς θεωρείται το κεντρικό πρόσωπο που είναι κατεξοχήν υπεύθυνο για την αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου. Ο διευθυντής, ως ηγέτης της σχολικής μονάδας, δίνοντας παράλληλα ελευθερία κινήσεων στους εκπαιδευτικούς, πρέπει να δημιουργεί θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μαζί τους, με σκοπό την αποτελεσματική λειτουργία του σχολείου (Σαϊτή & Σαϊτής, 2012). Μέσα από τη δημιουργία αρμονικού σχολικού περιβάλλοντος και την ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας, επιτυγχάνεται η ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης, η ανάπτυξη της συναδελφικότητας καθώς και η καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος (Γουρναρόπουλος, 2007). Όταν ο υπεύθυνος για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας διαθέτει αυτά τα σημαντικά χαρακτηριστικά, δημιουργείται θετικό κλίμα μεταξύ των μελών και δίνεται η ευκαιρία να ανταλλάξουν ιδέες, να εργαστούν από κοινού όλα τα μέλη καθιερώνοντας νοοτροπία συνεργασίας η οποία αναβαθμίζει τις ανθρώπινες σχέσεις (Hoy και Miskel, 2008) και ταυτόχρονα λειτουργεί ως καθοριστικός παράγοντας για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας στη σχολική μονάδα.

Λέξεις-κλειδιά : ηγεσία, σχολικό κλίμα, σχολική μονάδα, αποτελεσματικό σχολείο, σχολική κουλτούρα, συνεργατική κουλτούρα

Η κατ' οίκον εργασία των μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση της Κύπρου: εισηγήσεις για επαναπροσδιορισμό της.

Δαλίτης Ανδρέας
Υποψήφιος Διδάκτωρ
andreasdalitis@live.com
Κουτσελίνη Μαίρη
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου –Κύπρος
edmaryk@ucy.ac.cy

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει τα αποτελέσματα έρευνας η οποία διερεύνησε τη μορφή, την έκταση, και τον σκοπό και τους παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν της κατ' οίκον εργασίας στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και και της σχέσης της με την επίδοση των μαθητών του δημοτικού σχολείου, κυρίως στα Ελληνικά και Μαθηματικά. Για να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα διεξήχθη διερευνητική-περιγραφική έρευνα. Τον πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσαν μαθητές της Ε' και Στ' Δημοτικού, οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι επιλέγηκαν με συνδυασμό βολικής και σκόπιμης δειγματοληψίας. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 290 μαθητές, 209 γονείς και 90 εκπαιδευτικοί.

Το κύριο εργαλείο συλλογής των δεδομένων ήταν το ερωτηματολόγιο. Τα ποσοτικά δεδομένα από τα ερωτηματολόγια αναλύθηκαν με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS 20, με αναλύσεις περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής. Για την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ανάλυση περιεχομένου. Η έρευνα διήρκησε ένα χρόνο σε δημοτικά σχολεία της Κύπρου. Με βάση τα αποτελέσματα των αναλύσεων βρέθηκε ότι η συχνότητα της κατ' οίκον εργασίας είναι σχεδόν καθημερινή (30 λεπτά), οι γονείς βοηθούν τα παιδιά κυρίως για ατομική βελτίωση και καλύτερη επίδοση και η εργασία ελέγχεται από τους εκπαιδευτικούς, (ασκήσεις παρόμοιες με τάξη).

Βρέθηκε ότι σκοπός της κατ' οίκον εργασίας είναι για να κατανοήσουν οι μαθητές καλύτερα το μάθημα. Η κατ' οίκον εργασία επηρεάζεται από την οικογένεια, τη επίδοση του μαθητή και τα κίνητρα. Ακόμα ότι η κατ' οίκον εργασία επηρεάζεται από σχολικούς, οικογενειακούς, ατομικούς και εξωσχολικούς-περιβαλλοντικούς παράγοντες. Η συμβολή της έρευνας στη διεθνή βιβλιογραφία και έρευνα ενισχύεται ότι εμπεριέχει τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων στο θέμα της κατ' οίκον εργασίας, (εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς), ενώ στηρίζεται τόσο σε ποσοτικά όσο και σε ποιοτικά δεδομένα. Αφορά επίσης την Κύπρο, για την οποία δεν έχουν γίνει αρκετές έρευνες για το θέμα αυτό, ενώ δεν έχει εντοπιστεί καμιά έρευνα που να συμπεριλαμβάνει και τους τρεις πιο πάνω πληθυσμούς.

***Λέξεις-κλειδιά:** κατ' οίκον εργασία, πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Κύπρος,*

Η συμβολή του μέντορα στην επαγγελματική ανάπτυξη του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού στο ελληνικό δημόσιο σχολείο

Γεωργία Ν. Κούτρα
Εκπαιδευτικός Π.Ε. 70
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
georginakoutra@yahoo.gr

Περίληψη

Έντονο ενδιαφέρον έχει προκαλέσει τα τελευταία χρόνια η έννοια της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των σύγχρονων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, φέρνοντας στο επίκεντρο το νέο εκπαιδευτικό παράδειγμα, που έχουν διαμορφώσει οι τεχνολογικές ανακαλύψεις και οι επιταγές των διεθνών οργανισμών. Για την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης θα πρέπει να υπάρχουν οι ανάλογες προδιαγραφές και κανόνες, με κορυφαίο κριτήριο πάντα τον ανθρώπινο παράγοντα, δηλαδή το ανθρώπινο δυναμικό ενός εκπαιδευτικού οργανισμού. Ο εκπαιδευτικός είναι ο βασικός παράγοντας, ο οποίος επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την μάθηση, την διαπαιδαγώγηση και την εκπαίδευση των μαθητών. Εξαιτίας αυτού, η υποστήριξη, καθοδήγηση, εξέλιξη και επιβράβευση του εκπαιδευτικού διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην αναβάθμιση της ποιότητας και των εκπαιδευτικών στόχων ενός εκπαιδευτικού οργανισμού. Με άλλα λόγια, η ύπαρξη του κατάλληλου προσώπου που θα εμπνεύσει, θα προσανατολίσει, θα στηρίξει τους εκπαιδευτικούς αποτελεί αναμφίβολα βασικό κριτήριο της όποιας πορείας και αποτελεσματικότητας στον εκπαιδευτικό κλάδο. Τον συγκεκριμένο ρόλο συνήθως έχει ο Διευθυντής ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος, θέση που προΐσταται των εκπαιδευτικών σε οποιοδήποτε πλαίσιο εφαρμογής της εκπαίδευσης. Πρόκειται για μια υπεύθυνη θέση σχεδιασμού, εφαρμογής, ελέγχου, αξιολόγησης και ανάπτυξης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στην παρούσα εργασία θα διερευνηθούν ο ρόλος του μέντορα, η συμβολή του στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, η συμβουλευτική καθοδήγηση και τα μοντέλα μεντορικής σχέσης.

Λέξεις-κλειδιά: μέντορας, εκπαιδευτικός, ελληνικό δημόσιο σχολείο, καθοδήγηση, επιβράβευση, εξέλιξη, εκπαιδευτικοί στόχοι

Η ηγεσία μέσα από το ρόλο του διευθυντή και του εκπαιδευτικού της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα

Καρατζήμου Άννα Εκπαιδευτικός
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
akaratzimou@hotmail.com

Περίληψη

Είναι σημαντικό να έχουμε αποτελεσματικά σχολεία που δομούνται από αποτελεσματικούς ανθρώπους. Τα πρόσωπα που πλαισιώνουν την ευρύτερη έννοια του σχολείου και προωθούν τις λειτουργίες του σχολείου, τους σκοπούς και τη μαθησιακή διαδικασία είναι: οι εκπαιδευτικοί, οι διευθυντές, οι συντονιστές, οι σχολικοί σύμβουλοι, οι μαθητές, οι γονείς, η κοινωνία, οι τοπικοί φορείς (κ.ά.). Ο καθένας από αυτούς έχει το δικό του ρόλο και από κοινού δημιουργούν τα γνωρίσματα του αποτελεσματικού σχολείου. Χρησιμοποιώντας τον όρο ηγεσία παρατηρούμε ότι είναι δύσκολο να την ορίσουμε μιας και οι περισσότεροι ορισμοί κρύβουν τις λέξεις καθοδήγηση και άσκηση επιρροής. Εντούτοις, η βασική γνώση για την ηγεσία συνεχώς αυξάνεται. Οι εκπαιδευτικοί ηγέτες πρέπει να καθοδηγούν τα σχολεία τους μέσα από τις προκλήσεις που προκύπτουν από ένα περιβάλλον που γίνεται όλο και πιο περίπλοκο. Οι επιτυχημένοι ηγέτες πρέπει να έχουν όραμα, κοινές αντιλήψεις, προσδοκίες υψηλών αποδόσεων, προώθηση ομαδικών στόχων, παρακολούθηση σχολικής επίδοσης, επικοινωνία, εξατομικευμένη στήριξη, πνευματική ενθάρρυνση, προώθηση (κ.ά.). Όλα τα παραπάνω προκύπτουν όταν ο ίδιος ο ηγέτης συμμετέχει ενεργά και με το παράδειγμά του συμβάλλει στο σωστό αποτέλεσμα. Τέλος, στη συγκεκριμένη εργασία θα δοθούν προτάσεις διαχείρισης επικοινωνίας/κρίσεων στη σχολική μονάδα που κατέχει ουσιαστικό ρόλο ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, σε ομάδα μαθητών, ανάμεσα στο διδακτικό προσωπικό και στο διευθυντή της σχολικής μονάδας αλλά και σε εξωτερικούς παράγοντες όπως είναι οι γονείς (κ.ά.).

Λέξεις κλειδιά: ηγεσία, διευθυντής, εκπαιδευτικοί, σχολική μονάδα, επικοινωνία/κρίσει

“ Το σχολείο ως κοινότητα μάθησης ”

Τσουμάνη Αρετή
Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου Δελβινακίου
tsoumaniaret@yahoo.gr

Περίληψη

Η αλλαγή που παρατηρείται στον σύγχρονο κόσμο επηρεάζει σημαντικά την εκπαίδευση, η οποία καλείται να επαναπροσδιορίσει τους στόχους της προκειμένου να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της εποχής. Το σχολείο, ως οργανισμός και κοινότητα μάθησης, που βρίσκεται σε δυναμική σχέση αλληλεπίδρασης με τη διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνία, επανασχεδιάζει τις προτεραιότητές του μέσα από την υιοθέτηση σύγχρονων εκπαιδευτικών πρακτικών, ώστε να εναρμονίζεται με τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Η έμφαση στη μάθηση και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, η διαμόρφωση κουλτούρας συνεργασίας και επικοινωνίας, ο σχεδιασμός και προγραμματισμός με τη συμμετοχή όλων, η υιοθέτηση συνεργατικού ηγετικού μοντέλου αποτελούν τις σημαντικότερες παραμέτρους που επιτρέπουν στο σχολείο να διατηρεί σε βάθος χρόνου τις αλλαγές οικοδομώντας διαρκώς γνώση.

Διαμόρφωση όλων εκείνων των συνθηκών που προάγουν την εμπιστοσύνη και την υποστήριξη και που οδηγούν στην ομαδικότητα και συνεργασία (κοινό όραμα, ομαδική μάθηση, ανάληψη πρωτοβουλιών, συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων).

Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ως οραματιστής και ηγέτης αναλαμβάνει ένα ρόλο συνθετικό και συνδυαστικό, των προσωπικών του προσδοκιών και στόχων, της εσωτερικής κουλτούρας της σχολικής μονάδας και του εξωτερικού περιβάλλοντος, της διαμόρφωσης σχολικού κλίματος τέτοιου ώστε να τονίζεται η συνεισφορά και η αξία όλων.

Σημαντικός είναι ο ρόλος των μαθητών στο πλαίσιο της λειτουργίας του σχολείου, συνεργασία μεταξύ των μαθητών σε διάφορες περιστάσεις μέσα σε κλίμα φιλικό, όσο και σε σχέση με τη συμμετοχή τους σε συλλογικές εργασίες και την αποτελεσματική συνεργασία σε ομάδες διαφορετικής σύνθεσης σχολείου ως οργανισμού μάθησης.

Το σχολείο ως κοινωνικός θεσμός, χώρος ανάδειξης της γνώσης και καλλιέργειας της προσωπικότητας.

Λέξεις-κλειδιά: *σχολείο, κοινότητα μάθησης, συνεργατικό μοντέλο ηγεσίας, κοινό όραμα, ομαδική μάθηση, ανάληψη πρωτοβουλιών, συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, όραμα, σχολική κουλτούρα, σχολικό κλίμα*

Ο εκπαιδευτικός ηγέτης ως coach ζωής κι εκπαίδευσης

Κοπακάκη Στυλιανή Head
teacher-Life Coach
Stellakopakaki@gmail.com

Περίληψη (Abstract)

Η αναζήτηση της εκπαιδευτικής ηγεσίας που θα είναι καταλληλότερη για τη διαχείριση κρίσεων στην εκπαίδευση αποτελεί στη σύγχρονη πραγματικότητα επιτακτική ανάγκη και απασχολεί έντονα την ακαδημαϊκή κοινότητα και τους εκπαιδευτικούς της πράξης. Η παιδαγωγική πρόταση που ακολουθεί βρίσκει την έμπνευση της στην κρίση ως ευκαιρία προόδου και ανάπτυξης. Τα εργαλεία που χρησιμοποιεί αντλούνται από την περιοχή του Coaching και ο σχολικός ηγέτης νοείται ως Coach σε μια «προπονητική ζωής και μάθησης». Το συγκεκριμένο παράδειγμα παρέμβασης είναι ένα ενδεικτικό εργαλείο προς χρήση σε οποιοδήποτε μαθητικό κοινό, άνω των 8 ετών, και εστιάζει στην ανάπτυξη της μαθησιακής επίγνωσης (mindful learning).

***Λέξεις-κλειδιά:** εκπαιδευτική ηγεσία, διαχείριση κρίσεων, Coaching, προπονητική ζωής και μάθησης, σχολικός ηγέτης, μαθησιακή επίγνωση (mindful learning).*

Λειτουργικότητα του μετασχηματιστικό-ηθικού μοντέλου ηγεσίας στη σύγχρονη εκπαιδευτική διοίκηση

Ευδοκία Δημητριάδου

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης – Υ.ΠΑΙ.Θ
dimievdo@gmail.com

Περίληψη

Η ποιότητα της σχολικής ηγεσίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας. Υπάρχει σύνδεση ανάμεσα στην μετασχηματιστική ηγεσία και την αποτελεσματικότητα. Ειδικότερα το μετασχηματιστικό μοντέλο ενέχει τη δυναμικότητα της συλλογικότητας. Αυτό που την καθιστά συλλογική είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των επιθυμιών και των αναγκών των υφισταμένων και η ικανότητα του ηγέτη να τις κατανοήσει. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των ανωτέρω είναι η δημιουργία ανάλογου θετικού κλίματος, αισθήματος ασφάλειας και ικανοποίησης των επικοινωνιακών σχέσεων των εμπλεκομένων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί και στο πλαίσιο της σχολικής λειτουργικότητας, όπως αυτή διαμορφώνεται από την υφιστάμενη σχολική κουλτούρα, ως ηθική θεμελίωση αξιών, με δυνατότητα αυτοανάπτυξης των εργαζομένων. Ο μετασχηματιστής ηγέτης πρέπει να προσελκύσει την αίσθηση της δικαιοσύνης, της υποχρέωσης και της καλοσύνης των υφισταμένων του, ως κίνητρο δράσης και εργασίας, ευθυγραμμίζοντας τα συστήματα αξιών, τα δικά τους και των οπαδών τους, προς σημαντικές ηθικές αρχές. Επιπλέον πρέπει ο ίδιος να διακρίνεται από δικαιοσύνη και καλοσύνη και να έχει την αίσθηση της δέσμευσης απέναντι τους. Οι μετασχηματιστικοί ηγέτες, ως "πρότυπα ρόλων προς μίμηση από τους οπαδούς", οφείλουν να αποτελούν «υψηλά πρότυπα δεοντολογικής και ηθικής συμπεριφοράς». Για την επίτευξη των ανωτέρω ο σχολικός ηγέτης, ως καθοριστικού παράγοντα οργάνωσης και εύρυθμης λειτουργίας της σχολικής μονάδας, δύναται μέσω του συνδυασμού του στοιχείου της μετασχηματιστικότητας, στην άσκηση του ηγετικού του ρόλου και του ήθους, στην άσκηση της ηγεσίας αυτής, να επιτύχει τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματική διαχείριση των ανακυπτόντων ζητημάτων στη μονάδα που διοικεί.

Λέξεις κλειδιά: ηγεσία, μετασχηματισμός, ήθος

Μονάδες Ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό: Ενταξιακό πλαίσιο διδασκαλίας Ελληνικών σε φυσικούς ή μη ομιλητές ελληνικής γλώσσας, με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Γράμια Ειρήνη, PhD, Αποσπ. Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Η.Π.Α.
e-mail: egrapsia@yahoo.gr

Περίληψη

Είναι αναφαίρετο δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να φοιτήσει σε όποιο σχολείο επιθυμεί. Το σχολείο είναι υποχρεωμένο να τους δεχτεί όλους και να μην αποκλείσει κανέναν.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική έρευνα, για να γίνει αυτός ο στόχος εφικτός σε Ελληνόγλωσσο Σχολείο του Εξωτερικού, που φιλοξενεί μαθητές φυσικούς ή μη ομιλητές της Ελληνικής, με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι αναγκαίο να ακολουθηθούν κάποιες στρατηγικές που θα διευκολύνουν την ένταξη και την ενσωμάτωση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Ταυτόχρονα, το σχολείο θα πρέπει να είναι αποτελεσματικό και αποδοτικό.

Είναι σύνθητες φαινόμενο να συναντώνται στις τάξεις μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η πρόκληση του εκπαιδευτικού συστήματος είναι να καταφέρει να είναι επαρκές για όλους τους μαθητές.

Χρησιμοποιούμε στην έρευνά μας, ως κύριο εργαλείο μεθοδολογίας, τη βιβλιογραφική επισκόπηση, αλλά και προσωπικά βιώματα από την εκπαιδευτική μας εμπειρία στο εξωτερικό.

Γίνεται αξιοποίηση των ευρημάτων προηγούμενης έρευνας, όπως επίσης και της διαθέσιμης βιβλιογραφίας για την Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά και το εξωτερικό. Όλα τα παραπάνω δίνουν τις απαραίτητες απαντήσεις και προεκτάσεις στα ερωτήματα της επιστημονικής μας έρευνας.

Κάποια από τα ζητήματα που τίγονται στην έρευνά μας είναι οι προτάσεις στήριξης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία, με δημιουργία θετικού κλίματος αποδοχής στην τάξη και με ατομική ή ομαδική (ως μέλος μιας ομάδας) στήριξη.

Λέξεις-κλειδιά: ελληνόγλωσση εκπαίδευση, εξωτερικό, ενταξιακό πλαίσιο, φυσικοί ομιλητές, μη φυσικοί ομιλητές, εκπαιδευτικές ανάγκες,

«Διαπολιτισμική Επικοινωνία και Διεύθυνση Σχολικής Μονάδας» “Intercultural Communication and Leadership in Education”

Σουρίδη Παναγιώτα

Φιλολόγος – Γλωσσολόγος , MSc, MA

Μεταπτυχιακός τίτλος στη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας

Μεταπτυχιακός τίτλος στην Εκπαιδευτική Ηγεσία pansouridi@yahoo.gr

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το πρωταρχικό θέμα της δημιουργίας κλίματος διαπολιτισμικής επικοινωνίας στη σχολική μονάδα και τη συμβολή του Διευθυντή στην κατεύθυνση αυτή. Η ανάλυση που ακολουθεί στοχεύει στο να αποδείξει ότι η επιλογή των Διευθυντικών στελεχών είναι αυτή που μπορεί αναδειξεί την εκπαίδευση σε μείζονα εθνικό θεσμό, εφόσον η εξοικείωση του ανθρώπου με το περιβάλλον του, ήδη από τις αρχικές βαθμίδες εκπαίδευσης ταυτίζεται με την έκφραση των επικοινωνιακών του αναγκών. Η διάχυση αυτή είναι κατεξοχήν αρμοδιότητα του Διευθυντή – ηγέτη που πληροί ένα σύνολο δεξιοτήτων και πρώτος από όλους στην εκπαιδευτική μονάδα πιστεύει και υπηρετεί το όραμα για γόνιμη διαπροσωπική Επικοινωνία.

Λέξεις-κλειδιά: διαπολιτισμική επικοινωνία, εκπαιδευτική ηγεσία, διευθυντής-ηγέτης

Abstract:

The present announcement discusses the major issue of the creation of an intercultural communication tension in the school community as well as the Headmaster's contribution towards this direction. The analysis that follows, aims to prove that the choice of headmasters can bring out Education into a major national institution provided that the familiarization of the human being with its educational environment, during the earliest school grades, identifies with the expression of its communicative needs. This diffusion is a foremost responsibility of the headmaster - leader, who has to fulfill a certain sum of skills and abilities, while at the same time, he/she must be the first of all in the school Community who believes and serves the aim for a fruitful Intercultural Communication.

Keywords: Intercultural Communication, Leadership in Education, school manager, leader

Ο Διευθυντής σχολικής μονάδας (διευθυντής, ηγέτης, διευθυντής- ηγέτης, αρμοδιότητες και προτάσεις τηλεεκπαίδευσης)

Παπαχαρίτων Αναστάσιος
ΠΕ70-Διευθυντής 2^ο Δημοτικού Σχολείου Μακροχωρίου Ημαθίας
papachar@sch.gr

Περίληψη

Παρά την προσπάθεια που έγινε μετά το 1985 για την αποκέντρωση των διοικητικών αρμοδιοτήτων, η διοικητική οργάνωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος εξακολουθεί να είναι συγκεντρωτική και γραφειοκρατική, με ελάχιστες διοικητικές και εκτελεστικές δραστηριότητες να απομένουν στις σχολικές μονάδες. Παραχωρείται, βέβαια, η ευελιξία το κάθε σχολείο να διαμορφώσει μια αυτόνομη, εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική σε κάποιους τομείς της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως στη διοργάνωση εκδηλώσεων, συμμετοχή σε διάφορα προγράμματα, διαχείριση διδακτέας ύλης. Ο ρόλος του Διευθυντή είναι κομβικής σημασίας, στο μέτρο που αποτελεί τον σύνδεσμο και τον δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ των ανώτερων βαθμίδων της διοικητικής οργάνωσης και των υφιστάμενων εκπαιδευτικών. Ουσιαστικός, επίσης, ο ρόλος του στη βελτίωση του μαθησιακού περιβάλλοντος και στην αποτελεσματική αναδιοργάνωση της συνολικής παρεχόμενης εκπαίδευσης. Στην παρούσα εργασία θα παρουσιάσουμε διαφορετικές εκφάνσεις στον ρόλο του Διευθυντή και νέες αρμοδιότητές του στη λειτουργία της τηλεεκπαίδευσης. Στη βιβλιογραφία, ο ρόλος του Διευθυντή πολλές φορές ταυτίζεται με τον ρόλο του Ηγέτη, ενώ άλλες φορές διακρίνεται αισθητά. Ο όρος ηγεσία αναφέρεται στον τρόπο αντιμετώπισης αλλαγών και γενικότερα στον τρόπο λήψης αποφάσεων για υψηλούς στόχους, για βελτίωση του προσωπικού, των μαθητών και του σχολικού έργου. Αποτελεί ζητούμενο ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας να λειτουργεί ως ηγέτης, ο οποίος θα πρέπει να ανακαλύψει τον τρόπο και τα εργαλεία, ώστε η σχολική κοινότητα να απεγκλωβιστεί από τα στενά όρια που επιβάλλει η εκάστοτε εκπαιδευτική νομοθεσία. Στη σημερινή συγκυρία της πανδημίας και την εφαρμογή της τηλεεκπαίδευσης, θα πρέπει και πάλι ο Διευθυντής να μετατραπεί σε ηγέτη, στον άνθρωπο που θα εμπνεύσει, στο διοικητικό στέλεχος που θα καθοδηγήσει με συνεργατικές και δημοκρατικές μεθόδους τα υπόλοιπα μέλη του σχολικού οργανισμού. Η εξασφάλιση του απαραίτητου ψηφιακού εξοπλισμού, η δημιουργία ψηφιακών τάξεων από όλους τους εκπαιδευτικούς και η διαδραστική και αναστοχαστική συνεργασία μεταξύ τους, η συνεχής ενημέρωση και διοργάνωση ενδοσχολικών επιμορφώσεων θα πρέπει να είναι μέσα στις άμεσες προτεραιότητές του, κυρίως όμως η πειθώ, με την οποία θα εμπνεύσει για τη συμμετοχή στο νέο όραμα του σχολείου, που δεν είναι άλλο από το να συνεχιστεί με τον ίδιο ζήλο η πολύπλευρη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Προσωπικός στόχος για κάθε Διευθυντή θα πρέπει να είναι η μεταμόρφωσή του από Διευθυντή- γραφειοκράτη σε Διευθυντή- ηγέτη, ο οποίος θα δίνει ώθηση στη ρουτίνα της καθημερινότητας της σχολικής μονάδας.

Λέξεις κλειδιά : Διευθυντής, ηγέτης, τηλεεκπαίδευση

Στρες στο σχολικό περιβάλλον

Παπαστρατή Ελένη
hparastrati@yahoo.gr

Περίληψη

Μπορεί ένα παιδί να έχει άγχος; Τι είναι το άγχος στην πραγματικότητα; Το άγχος ορίζεται ως ένα έντονο δυσάρεστο συναίσθημα που αφορά ένα αόριστο κίνδυνο που επίκειται, μια απειλή. Αποτελεί μία κοινή αντίδραση που παρατηρείται στην μεγαλύτερη πλειοψηφία των ανθρώπων, όταν βρεθούν αντιμέτωποι σε ήπια ή έντονα στρεσογόνα γεγονότα.

Το παιδικό άγχος δεν είναι εύκολα αντιμετωπίσιμο, όμως με τον καιρό τα παιδιά θα μάθουν να το διαχειρίζονται και αργότερα θα μπορούν να έχουν τον έλεγχο. Απλώς και φυσιολογικός φόβος διακρίνεται από το άγχος, όσο αφορά την δυσπροσαρμοστικότητα του, αν επηρεάζει για παράδειγμα αρνητικά την λειτουργικότητα του παιδιού, στο κοινωνικό τομέα (σχέσεις με παιδιά στην ηλικία του και άλλα μέλη της οικογένειάς του) και στη σχολική του επίδοση, την ένταση και την διάρκεια του (τουλάχιστον η διάρκεια να είναι μεγαλύτερη από 6 μήνες). Επίσης όταν δεν είναι στα πλαίσια της φυσιολογικής ψυχολογικής εξέλιξης του παιδιού και είναι πέρα του εκούσιου ελέγχου του. Πολλοί παράγοντες συμβάλλουν ώστε ένα παιδί να αναπτύσσει αγχώδη διαταραχή. Η αιτιολογία είναι πολύπλευρη.

Με ποιες μορφές το άγχος μπορεί να εκδηλωθεί;

Οι μορφές του άγχους ανάλογα με την αιτία αλλά και τα συμπτώματα

Το παιδικό άγχος είναι υπαρκτό και σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνάει τα φυσιολογικά όρια μιας απλής ανησυχίας, με αποτέλεσμα να εμποδίζει το παιδί να ανταποκριθεί στην καθημερινή του ζωή. Μια ομάδα παιδοψυχολόγων τονίζει ότι δεν πρέπει να αγνοούμε τα προειδοποιητικά σημάδια της αγχώδους διαταραχής και προτείνουν τρόπους για να ανακουφίσουμε τα παιδιά μας.

Λέξεις – κλειδιά: παιδικό άγχος, προειδοποιητικά σημάδια, αγχώδης διαταραχή, διαχείριση άγχους, σχολικό περιβάλλον, στρες

Ο ρόλος του Διευθυντή σε μια σύγχρονη σχολική μονάδα

Γεώργιος Μπαρμπόπουλος
Εκπαιδευτικός κλ. ΠΕ86 – Σ.Ε.Ε. 2^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Ιονίων Νήσων
gbarb@sch.gr

Περίληψη

Ο διευθυντής μιας σχολικής μονάδας επωμίζεται έργο απαιτητικό και σύνθετο, το οποίο παραδοσιακά παραπέμπει κυρίως στην εξασφάλιση της ομαλής σχολικής λειτουργίας, στην εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας και του έργου του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού. Στη σημερινή, όμως, ραγδαία αναπτυσσόμενη κοινωνία, το σχολείο καλείται να αποκτήσει νέο πρόσωπο και να καταστεί δυναμικό, καινοτόμο και ανοιχτό στη ζωή και την κοινωνία. Επομένως ο διευθυντής οφείλει α) να μη λειτουργεί ως απλός διεκπεραιωτής των υποθέσεων της σχολικής μονάδας όπου υπηρετεί, αλλά να έχει όραμα για αυτή, να θέτει στόχους για την αναβάθμισή της και να την οδηγεί στην εκπλήρωσή τους. Η στοχοθεσία και η αποτίμηση του έργου της σχολικής μονάδας, δεν αφορά μόνο τον διευθυντή αλλά προϋποθέτει συναίνεση και συνεργασία όλων των φορέων της σχολικής κοινότητας β) να είναι «καθοδηγητής»-εμπυχωτής των μελών της σχολικής κοινότητας και να αποβλέπει στη διαμόρφωση παιδαγωγικού κλίματος, που να διασφαλίζει τη δραστηριοποίησή τους, χωρίς εντάσεις και συγκρούσεις, σε ατμόσφαιρα συνεργασίας, αμοιβαίου σεβασμού και δημοκρατικού διαλόγου γ) να ακολουθεί το συναινετικό - συμμετοχικό μοντέλο λήψης αποφάσεων δ) να μεριμνά για τη δόμηση και σταθερή τήρηση κοινά αποδεκτών κανόνων δημοκρατικής συμπεριφοράς και οργάνωσης της σχολικής ζωής και να απαιτεί σεβασμό σε αυτούς από κάθε εμπλεκόμενο στην εκπαιδευτική διαδικασία ε) να μεριμνά ιδιαίτερα για την εξασφάλιση συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας, καθώς και για την αισθητική του σχολικού χώρου και να επενδύει στην προστασία της περιουσίας του σχολείου και στη συνεχή βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής.

Λέξεις κλειδιά: στοχοθεσία, συναίνεση, συνεργασία, καθοδηγητής-εμπυχωτής, ανοιχτό-δημοκρατικό σχολείο.

Ο επιμορφωτικός και καθηγητικός ρόλος των Σ.Ε.Ε. Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών ως Παιδαγωγικών Ηγετών-Το παράδειγμα των εκπαιδευτικών Δράσεων του 1821{1821, Λογοτεχνία και Ιστορία (Γενική και Τοπική)}, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της συνεργασίας και του θετικού κλίματος στο σχολείο

Ιωάννα Α. Ραμουτσάκη¹, Σωτηρία Μαρτίνου²

¹. Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων
του ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης ioannar@hotmail.com

². Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Π/θμιας Εκπ/σης
του ΠΕ.Κ.Ε.Σ Κρήτης
smartikan@gmail.com

Περίληψη

Σκοπός της εισήγησης αυτής είναι η ανάδειξη του επιμορφωτικού και καθηγητικού ρόλου των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών ως Παιδαγωγικών Ηγετών. Η παρουσίαση βασίζεται σε ενδεικτικά παραδείγματα από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο των Δράσεων για τη συμπλήρωση των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Συγκεκριμένα, αξιοποιούνται λογοτεχνικά κείμενα και μνημεία της Τοπικής Ιστορίας, στο πλαίσιο αντίστοιχου Διεπιστημονικού Προγράμματος Μετάβασης για τα διδακτικά αντικείμενα και σύνδεσης των δύο Βαθμίδων Εκπαίδευσης (Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας). Αξιοποιούνται, επίσης, συμμετοχικές, συνεργατικές τεχνικές και οι Τ.Π.Ε.. Μέσα από ένα πλούσιο μαθησιακό περιβάλλον, που ενισχύει την ενεργητική εμπλοκή των εκπαιδευτικών και την ανάληψη πρωτοβουλιών, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναπτύξουν αντίστοιχες εκπαιδευτικές Δράσεις με μαθητές και μαθήτριες, αλλά και με εκπαιδευτικούς άλλων σχολείων, σχεδιάζοντας και δημιουργώντας, ανοίγοντας νέους δρόμους στην Εκπαίδευση, με καίριες παρεμβάσεις στα Προγράμματα Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, αλλά και στην καθημερινή σχολική ζωή.

Λέξεις κλειδιά: Παιδαγωγική Ηγεσία, εκπαιδευτικοί, Συντονιστές, 1821, Λογοτεχνία, Ιστορία, συνεργασία

Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας παράγοντας επιτυχίας η αποτυχίας μια εκπαιδευτικής πολιτικής

Ιωάννης Διακομανόλης
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ70-Δάσκαλος
Απόφοιτος ΠΤΔΕ Παν/μίου Θεσσαλίας
Msc στη Διοίκηση Σχολικών Μονάδων
diakos81@hotmail.com

Περίληψη

Στη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων η θέση των διευθυντών των σχολικών μονάδων είναι εξαιρετικά σημαντική. Πρόκειται για θέση-κλειδί, καθώς στην πραγματικότητα οι διευθυντές βρίσκονται ανάμεσα στη διοίκηση και τους πολίτες μιας χώρας. Ο σχεδιασμός της εκπαιδευτικής πολιτικής περνά αναγκαστικά μέσα από εκείνους, οι οποίοι την εφαρμόζουν και φροντίζουν να πάρει σάρκα και οστά. Η επιτυχής ή μη προώθηση των μέτρων εκπαιδευτικής πολιτικής μπορεί να οδηγήσει αντίστοιχα σε επιτυχία ή μη μιας εκπαιδευτικής πολιτικής. Επιπλέον, οι διευθυντές δεν αναγνωρίζονται μόνο ως εκφραστές της επίσημης εκπαιδευτικής γραμμής. Τις περισσότερες φορές καλούνται να τη μεταμορφώσουν προσαρμόζοντάς την στις τοπικές ανάγκες και γενικότερα προχωρώντας σε προσαρμογές που υποδεικνύουν οι σύγχρονοι, ταχύτατοι ρυθμοί αλλαγών. Επιβάλλεται, λοιπόν, η σύγχρονη διοίκηση να πρωτοστατεί στην ενθάρρυνση πρωτοβουλιών, στην εισαγωγή καινοτομιών και στην κατάλληλη προσαρμογή της κοινωνικής δυναμικής που αποτελεί το σήμα κατατεθέν της κοινωνίας. Από αυτή την οπτική του πραγματικού εκσυγχρονισμού δεν είναι δυνατό να λείπει η ενσωμάτωση της κοινωνικής δυναμικής και πραγματικότητας. Μέσα στις προαναφερθείσες συνθήκες, όπως έχουν διαμορφωθεί, αντιλαμβανόμαστε πως πρέπει να προταχθεί η οπτική της «επαγγελματοποίησης» των εκπαιδευτικών στελεχών, προκειμένου να ανταποκριθούν ουσιαστικά στις σύγχρονες ανάγκες και προτεραιότητες της εκπαίδευσης.

Λέξεις-κλειδιά: διευθυντής σχολικής μονάδας, εκπαίδευση, εκπαιδευτική πολιτική, επιτυχία, αποτυχία, ενθάρρυνση πρωτοβουλιών, σύγχρονη διοίκηση, επαγγελματοποίηση

Οι διδακτικές ευκαιρίες αυτοβελτίωσης του εμπυχωτή και απελευθέρωσης των παιδιών μέσα από την Έρευνα Δράσης (2021)

Μάτσα Αικατερίνη
katerina_matsa@hotmail.com
Κουτσελίνη Μαίρη.
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου-Κύπρος
edmaryk@ucy.ac.cy

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα έχει ως θέμα το θεατρικό παιχνίδι (π.χ. Άλκηστις, 2012, Γραμματάς, 2014, Παπαδόπουλος, 2010) και τη διδακτική του προσέγγιση και σκοπό έχει την αυτοβελτίωση του εκπαιδευτικού- εμπυχωτή, μέσω της Έρευνας Δράσης (Grundy, 1986, Carr, St.&Kemmis 1997, Koutselini, 2017, 2020, Reason.& Bradbury, 2001), ούτως ώστε να επιτευχθεί η γνωστική, κινητική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών που συμμετέχουν στο θεατρικό παιχνίδι. Συμμετέχουν είκοσι-τρία (23) παιδιά ηλικίας τριών (3) έως πέντε (5) ετών. Η αναγκαιότητα της έρευνας έγκειται στο ότι οι μορφές του θεατρικού παιχνιδιού ποικίλλουν, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται με ποιο τρόπο μπορούν να χρησιμοποιηθούν, ώστε να επιδράσουν αποτελεσματικά στον κοινωνικό, συναισθηματικό και γνωσιολογικό τομέα της εξέλιξης του παιδιού και στη βελτίωση της εμπυχώτριας. Η πρωτοτυπία της, βρίσκεται, στην εφαρμογή της έρευνας δράσης, οποία επέτρεψε τη συνεχή ανατροφοδότηση της διαδικασίας, την επαναφορά και ανάδραση για βελτίωση εκπαιδευτικού και θεατρικού παιχνιδιού, ούτως ώστε να επιτευχθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα. Για τη διερεύνηση των ερευνητικών ερωτημάτων πραγματοποιήθηκαν είκοσι τρία (23) ημιδομημένα σχέδια μαθήματος τα οποία αναπτύσσονταν κατά τη διαδικασία της Έρευνας Δράσης και ανατροφοδοτούσαν την εμπυχώτρια κατά τη διάρκεια του θεατρικού παιχνιδιού.. Η έρευνα δράσης εφαρμόστηκε μέσα από μία κυκλική διαδικασία δράσης, αναστοχασμού, αυτοκατανόησης και αμοιβαίας κατανόησης και επανάδρασης και πραγματοποιήθηκε από τις 15 Οκτωβρίου 2018 έως τις 16 Ιουνίου 2019. Τα σχέδια μαθήματος αναπτύσσονται στο πλαίσιο των κύκλων της έρευνας δράσης στο σχολείο, τα οποία ενισχύονταν από τις συνεντεύξεις και το ημερολόγιο της εμπυχώτριας και αναθεωρούνταν. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναβαθμίζουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού ο οποίος συμμετέχει και παρατηρεί, βελτιώνοντας τις διαδικασίες και τη συμμετοχή των παιδιών στο θεατρικό παιχνίδι, προγραμματίζει εξατομικευμένες παρεμβάσεις και συμμετοχή σε μεικτές ομάδες, στοχεύοντας στην απελευθέρωση των συναισθημάτων, σκέψεων και κινήσεων των παιδιών.

Λέξεις-κλειδιά: εκπαιδευτικός-εμπυχωτής, αυτοβελτίωση, θεατρικό παιχνίδι, απελευθέρωση συναισθημάτων

Διαχείριση Κρίσης και Νέες Τεχνολογίες

Παρασκευή Μεντζέλου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος
(Αλεξάνδρεια Πανεπιστημιούπολη), 574 00 Σίνδος Θεσσαλονίκη
E-mail: pmentzelou1@gmail.com

Περίληψη

Το σχέδιο της ακαδημαϊκή ηγεσία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περιλαμβάνει τη δημιουργία οράματος και αποστολής βάσει επιστημονικών και ερευνητικών δεδομένων, τη δημιουργία και την διακίνηση ιδεών, την πραγματοποίηση και την παροχή ομαδικής εργασίας.

Οι απαιτήσεις στους υπεύθυνους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι σήμερα μεγαλύτερες από ό τι ήταν ποτέ. Η αποτελεσματικότητα ενός ηγέτη πανεπιστημίου απαιτεί από τους υπεύθυνους να ανταποκρίνονται σε τέσσερις βασικές προϋποθέσεις: α) να γνωρίζουν το περιβάλλον τους, β) να γνωρίζουν το πανεπιστήμιο τους, γ) να γνωρίζουν το τμήμα τους και δ) να γνωρίζουν τον εαυτό τους ως άτομα.

Σε πολλούς οργανισμούς, το πληροφοριακό σύστημα και η υποδομή πληροφορικής έχουν θεωρηθεί ως το πιο στρατηγικό και έγκυρο κεφάλαιο. Οι πληροφορίες αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα που οδηγεί στην επιτυχία των Πανεπιστημίων. Η διαχείριση κρίσης περιλαμβάνει προσδιορισμό των πιθανών κινδύνων, μέτρηση, παρακολούθηση και έλεγχο σε ένα Πανεπιστήμιο για την επίτευξη των στρατηγικών και των στόχων του ενώ παράλληλα μειώνει τις ανεπιθύμητες ενέργειες στις λειτουργίες και την διοίκηση του Πανεπιστημίου.

Σε αυτήν την εργασία παρουσιάζεται ένα μοντέλο διαχείρισης κρίσης των Πανεπιστημιακών δραστηριοτήτων. Το μοντέλο περιέχει τέσσερις φάσεις: α) προσδιορισμό κρίσης, β) αξιολόγηση κρίσης γ) έλεγχο κρίσης και δ) παρακολούθηση ελέγχων ορθής λειτουργίας.

Λέξεις Κλειδιά: διαχείριση κρίσης, μοντέλο διαχείρισης κρίσης, τριτοβάθμια εκπαίδευση

"Never let a good crisis go to waste"

Ή

**Πώς οικονομική κρίση και πανδημία μπορούν να διαμορφώσουν την
τριτοβάθμια εκπαίδευση που χρειάζεται η Ελλάδα**

Θεόδωρος Τρύφοντας

Καθηγητής Υποδομών και Αστικής Καινοτομίας

Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών Πανεπιστήμιο

Μπρίστολ

Ηνωμένο Βασίλειο

theo.tryfonas@bristol.ac.uk

Περίληψη

Η περίφημη ρήση που αποδίδεται από πολλούς στον Ουίνστον Τσόρτσιλ περιγράφει κατά τη γνώμη μου την πρόκληση για την εκπαιδευτική και πολιτική ηγεσία της Ελλάδας, που πλέον καλούνται να αντιμετωπίσουν εκτός από τις συνέπειες μακρόχρονης οικονομικής κρίσης και αυτές της πανδημίας. Ισχυρίζομαι ότι η εκπαίδευση, ειδικά η τριτοβάθμια, μπορεί να αποτελέσει αιχμή του δόρατος της ανάκαμψης, με αναγκαία προϋπόθεση την αναθεώρηση του τομέα σε σχέση με την αυτονομία των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, το ακριβές χαρτοφυλάκιο αναφοράς τους, τις σχέσεις τους με την αγορά και τις τοπικές αυτοδιοικήσεις. Η ανάγκη εξεύρεσης πόρων σε συνδυασμό με την απαιτούμενη ταχύτητα απόκρισης και προσαρμογής στις επιταγές περιορισμών δημόσιας υγείας συνθέτουν ένα πλαίσιο στη βάση του οποίου θα μπορούσαν να αναδιαμορφωθούν ριζικά τα χαρακτηριστικά της τριτοβάθμιας μας εκπαίδευσης με όρους αγοράς (π.χ. προσφορά νέων προγραμμάτων εξειδικευμένων σπουδών), καινοτομίας (τεχνοβλαστοί) και ανάπλασης πολιτειακής συνείδησης (αγωγή του ακαδημαϊκού πολίτη), με σημαντικά αποτελέσματα για τουλάχιστο μια γενιά. Το πνεύμα του βρετανικού Royal Charter, του μηχανισμού που κρατά το κράτος σε 'απόσταση ασφαλείας' από τα ιδρύματα και εγγυάται την αυτονομία τους, σε συνδυασμό με την περαιτέρω σύνδεση πανεπιστημίου-παραγωγής-διοίκησης στον άξονα προγραμμάτων πράσινης ανάπτυξης, ανανεώσιμης ενέργειας, αστικής καινοτομίας και υψηλής τεχνολογίας μπορούν να αποτελέσουν δομικά στοιχεία ριζοσπαστικής αναδόμησης - δίχως ιδιωτικοποίηση ή κακώς εννοούμενη τεχνοκρατία. Η ευθύνη της ηγεσίας του τομέα, αλλά και της πολιτειακής ηγεσίας είναι μεγάλη και το σημείο κομβικό, ώστε το 'χρυσό τρίγωνο' γνώσης-καινοτομίας-λήψης αποφάσεων να αποτελέσει, μέσω γόνιμου διαλόγου, συναίνεσης και τόλμης γενεσιουργό πυρήνα αυθεντικής ανάκαμψης και προόδου.

Λέξεις-κλειδιά: εκπαίδευση, οικονομική κρίση, πανδημία, αυτονομία πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, καινοτομία, ριζοσπαστική αναδόμηση, πράσινη ανάπτυξη, γνώση-καινοτομία-λήψη αποφάσεων

«Εκπαιδευτική ηγεσία, επαγγελματικό στρες των εκπαιδευτικών (teachers` stress) και σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης των εκπαιδευτικών (teachers` burnout), στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον»

Δρ. Ελένη Μούζουρα
Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Μακεδονίας
mouzoura@sch.gr

Περίληψη

Αυτή η μελέτη διαπραγματεύεται ζητήματα, όπως το επαγγελματικό στρες των εκπαιδευτικών (teachers` stress) και το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης των εκπαιδευτικών (teachers` burnout), καθώς λόγω των συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία του Covid 19 γενικά, αλλά κυρίως στο χώρο της εκπαίδευσης, αποτελούν κρίσιμα και επίκαιρα θέματα συζήτησης για την εκπαιδευτική κοινότητα.

Επίσης, παρουσιάζονται τα μοντέλα της εκπαιδευτικής ηγεσίας και εξετάζεται ο ρόλος του ηγέτη και ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να συμβάλει ο αποτελεσματικός ηγέτης στην πρόληψη και διαχείριση αυτών των επιβλαβών καταστάσεων, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της διαχείρισής κρίσεων στην εκπαίδευση.

***Λέξεις κλειδιά:** επαγγελματικό στρες εκπαιδευτικών. σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης εκπαιδευτικών, ηγεσία, εργασιακό περιβάλλον εκπαιδευτικών*

***Θεματικός άξονας:** Ηγεσία στην εκπαίδευση*

***Θεματική ενότητα:** Θεωρίες και μορφές Ηγεσίας στην Εκπαίδευση*

Από τον Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου στον Σύμβουλο Εκπαίδευσης: Αλλαγή ονόματος ή καθηκοντολογίου;

Δρ. Ξανθίδου Πηνελόπη

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70 3ου Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Κ. Μακεδονίας

xanthipg@sch.gr

Περίληψη

Η θεσμοθέτηση των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου ως μελών των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού αντικατέστησε τον θεσμό των Σχολικών Συμβούλων, ο οποίος είχε καθιερωθεί από το 1982. Σύμφωνα με το Σχέδιο Νόμου που έχει έρθει στη δημοσιότητα σχετικά με τις Νέες Δομές της Εκπαίδευσης εισάγεται ο Σύμβουλος Εκπαίδευσης ως διάδοχη κατάσταση των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου και των Π.Ε.Κ.Ε.Σ. τα οποία καταργούνται. Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου έχουν ως έργο τους την επιστημονική και παιδαγωγική υποστήριξη των σχολικών μονάδων, συνδιαμορφώνουν τον στρατηγικό σχεδιασμό του έργου του Π.Ε.Κ.Ε.Σ. και προσδιορίζουν το σύνολο των στόχων, των διαδικασιών, των πολιτικών, των αρχών και των ενεργειών τους σε ένα κοινό πλαίσιο επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης και υποστήριξης των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων. Λειτουργούν συλλογικά σε Ολομέλεια και διαμορφώνουν από κοινού τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την αποτίμηση του έργου του Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης έχουν ως έργο τους την παιδαγωγική και επιστημονική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών, την επιμόρφωση, την ενθάρρυνση και την πολλαπλή στήριξη κάθε συστηματικής επιδίωξης για επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων πρωτοβουλιών στο χώρο της εκπαίδευσης, καθώς και τη συμμετοχή στη διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Εισάγεται ο θεσμός του Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης, ο οποίος αξιολογεί τις εκθέσεις των Συμβούλων Εκπαίδευσης με τις ενέργειες που πραγματοποίησαν για την αναβάθμιση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στην περιοχή αρμοδιότητάς τους. Το κοινό των δύο θεσμών είναι η παιδαγωγική και επιστημονική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών, με έμφαση στη συλλογικότητα στην περίπτωση των Συντονιστών και στην ποιότητα της Εκπαίδευσης στην περίπτωση των Συμβούλων Εκπαίδευσης.

Λέξεις-κλειδιά: Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, καθηκοντολόγιο, παιδαγωγική και επιστημονική καθοδήγηση, επιμόρφωση

Διαπολιτισμική & Συμπεριληπτική Εκπαίδευση: Δύο Σύγχρονες

Προτάσεις στην Εκπαιδευτική Πράξη

Κώτσης Χρήστος
ΠΕ 79.01 Μουσικής Επιστήμης,
Υποψ. ΜΕδ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Περίληψη

Στο σύγχρονο σχολείο παρατηρούνται συνεχώς και σε όλο και μεγαλύτερη έκταση νέες και, ενίοτε, προβληματικές καταστάσεις στον μαθητικό πληθυσμό, οι οποίες στα μάτια του εκπαιδευτικού που καλείται να έλθει αντιμέτωπος με αυτές, ορισμένες φορές φαντάζουν δυσεπίλυτες. Ένα ζήτημα μείζονος σημασίας εξ αυτών, αποτελεί η διαχείριση της διαφορετικότητας που παρουσιάζουν οι μαθητές, τόσο λόγω κοινωνικο-οικονομικών, πολιτικών, γλωσσικών, θρησκευτικών, όσο και λόγω νοητικών ή οποιωνδήποτε άλλων παθολογικών παραγόντων.

Ως προς τους τρόπους διαχείρισης των μαθητικών αυτών διαφορών, έχουν εφαρμοστεί κατά το παρελθόν και με την πάροδο των ετών ποικίλων μορφών εκπαιδευτικές πρακτικές, οι οποίες συνεχώς μετασχηματίζονται, κυρίως λόγω των συνεχών κοινωνικών μεταβολών, πάντοτε όμως με ακρογωνιαίο λίθο τον σεβασμό και την προάσπιση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των μαθητών ανεξαιρέτως, καθώς και την εξάλειψη πάσης μορφής διακρίσεων και περιθωριοποίησης. Αποτέλεσμα της μακράς αυτής πορείας, είναι η δημιουργία της διαπολιτισμικής αλλά και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, δύο συγχρόνων πρακτικών για την διαχείριση της μαθητικής ποικιλομορφίας κατά την εκπαιδευτική πράξη.

Τόσο η διαπολιτισμική, όσο και η συμπεριληπτική εκπαίδευση, αποσκοπούν στην παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης, αλλά και στις ακαδημαϊκές και κοινωνικές προοπτικές γενικότερα, με την πρώτη να εστιάζει κυρίως στις κοινωνικές, εθνοφυλετικές και γλωσσικές διαφορές των μαθητών, ενώ η δεύτερη στις νοητικές ή άλλες παθολογικές διαφορές. Οι δύο αυτές πρακτικές, λαμβάνοντας υπ' όψιν τους τις ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις των μαθητών όσον αφορά στην εθνικότητα, την γλώσσα, το φύλο, το κοινωνικό υπόβαθρο, την σεξουαλικότητα, την αναπηρία και την επίδοσή τους, έχουν ως στόχο την ενθάρρυνση και την συμμετοχή όλων των παιδιών στις σχολικές δραστηριότητες, γεγονός που, βέβαια, προϋποθέτει την κατάλληλη αναδιαμόρφωση του διδακτικού προγράμματος με τις κατάλληλες διδακτικές παρεμβάσεις και την επί του θέματος επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Λέξεις κλειδιά προβληματικές καταστάσεις, διαχείριση διαφορών, διαπολιτισμική συμπεριληπτική εκπαίδευση

Οι Τεχνολογίες Αιχμής Πληροφορικής και Επικοινωνίας στην Υπηρεσία της Εκπαίδευσης στο Σύγχρονο Σχολείο

Κώτσης Χρήστος
ΠΕ 79.01 Μουσικής Επιστήμης,
Υποψ. ΜΕδ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Περίληψη

Στην «εποχή της πληροφορίας», γνωστή και ως «εποχή των υπολογιστών», η χρήση και η ευρύτερη αξιοποίηση ποικίλων ειδών τεχνολογικών επιτευγμάτων και συσκευών, έχει εισχωρήσει ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία, με το εύρος τους συνεχώς να αυξάνεται, μετατασχηματίζοντας το ψηφιακό σχολείο. Τόσο κατά την διδασκαλία, όσο και κατά την μελέτη των μαθητών, προσφέρεται ένα πλήθος τεχνολογικών βοηθημάτων, τα οποία δύνανται να διευκολύνουν τις ανωτέρω διαδικασίες, λαμβάνοντας υπ' όψιν είτε τον χρονικό παράγοντα, είτε την αποδοτικότητα. Το συνεχώς αναβαθμιζόμενο εκπαιδευτικό λογισμικό, το οποίο τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές μπορούν να «τρέξουν» σε σταθερούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές (PCs), φορητούς υπολογιστές (laptops), υπολογιστές ταμπλέτες (tablets) ή ακόμα και σε «έξυπνα» τηλέφωνα (smartphones), αποτελεί ένα μόνο παράδειγμα της ενισχυτικής λειτουργίας της τεχνολογίας στην εκπαίδευση, καθώς το -ελεγχόμενο από τους ιθύνοντες- υλικό μάθησης είναι πλέον εύκολα προσβάσιμο σε οποιονδήποτε χώρο, ανά οποιαδήποτε στιγμή. Οι διαδραστικοί πίνακες, αποτελούν ένα ακόμα παράδειγμα αναβάθμισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς προσφέρουν ασύγκριτα περισσότερες λειτουργίες και δυνατότητες στον εκπαιδευτικό που καλείται να μεταλαμπαδεύσει με όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστο τρόπο γνώσεις στους μαθητές, διατηρώντας παράλληλα υψηλό το ενδιαφέρον τους.

Εκτός από τις επιπρόσθετες ενισχυτικές λειτουργίες που προσφέρουν οι τεχνολογίες αιχμής της πληροφορικής, παρουσιάζουν επίσης εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας, οι οποίοι είναι άλλοτε χρήσιμοι και διευκολυντικοί σε περιπτώσεις όπως λ.χ. η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και άλλοτε αναγκαίοι, όπως λ.χ. σε περιόδους ανάγκης και πανδημίας που η «παραδοσιακή» μέθοδος διδασκαλίας δεν είναι δυνατόν να λάβει χώρα.

Τέλος, είναι απαραίτητο να τονιστεί η ανάγκη και η μέθοδος επιμόρφωσης τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών, ως προς την χρήση και πληρέστερη αξιοποίηση του ανωτέρω τεχνολογικού εκπαιδευτικού υλικού, με απώτερο σκοπό την πιο πλήρη και ουσιαστική εκπαίδευση, στις όποιες συνθήκες επικρατούν.

Λέξεις κλειδιά : τεχνολογικά επιτεύγματα, ψηφιακό σχολείο, εκπαιδευτικό λογισμικό, εναλλακτικοί τρόποι διδασκαλίας

«Οι συναισθηματικές και κοινωνικές ικανότητες του σχολικού Διευθυντή υπό το πρίσμα των εκπαιδευτικών και των μαθητών»

Σταύρος Μαγγαβέλας[†]
Δημήτριος Δρογίδης
drogidis1@gmail.com
Δημήτριος Γάγαλης*

[†] Η εργασία αυτή είναι αφιερωμένη στη μνήμη του συναδέλφου και συνεργάτη Σταύρου Μαγγαβέλλα που απεβίωσε στις 17 Απριλίου 2020 (Μεγ. Παρασκευή)

*: Αλληλογραφών συγγραφέας

Περίληψη

Η παρούσα εργασία διερευνά τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των μαθητών αναφορικά με το βαθμό σημαντικότητας συγκεκριμένων συναισθηματικών και κοινωνικών ικανοτήτων / δεξιοτήτων, ως βασικών χαρακτηριστικών ενός «καλού – αποτελεσματικού» Διευθυντή - Ηγέτη σχολικής μονάδας. Το δείγμα αποτελείται από 110 συμμετέχοντες και ειδικότερα 32 εκπαιδευτικούς και 78 μαθητές δημόσιων σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η μεθοδολογία που επιλέχθηκε ήταν η ποσοτική έρευνα με τη χρήση έτοιμου δομημένου ερωτηματολογίου (Διαμαντοπούλου και Πλατσίδου, 2014). Στο ερωτηματολόγιο περιγράφονται 25 ικανότητες / δεξιότητες συναισθηματικής υφής που βασίζονται στα μοντέλα του Goleman (2001) για τη συναισθηματική επάρκεια και του Bar – On (2004) για τη συναισθηματική και κοινωνική νοημοσύνη. Τα συμπεράσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν σε μεγάλο βαθμό ανάλογα ευρήματα αντίστοιχων προγενέστερων ερευνών. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές θεωρούν κατά μέσο όρο πολύ έως απόλυτα σημαντικές τις 25 ικανότητες / δεξιότητες για έναν «καλό – αποτελεσματικό» Διευθυντή - Ηγέτη σχολείου. Οι εκπαιδευτικοί αποδίδουν μεγαλύτερη βαρύτητα στις προσωπικές ικανότητες (διαχείρισης εαυτού), όπως ο αυτοέλεγχος, η αξιοπιστία, η ευσυνειδησία, με σκοπό η προσωπική τους βελτίωση να αποδώσει τα μέγιστα οφέλη στο έργο τους και τους μαθητές τους. Αντίθετα, οι μαθητές αποδίδουν μεγαλύτερη βαρύτητα στις κοινωνικές ικανότητες (διαχείρισης σχέσεων), όπως ο προσανατολισμός στην εξυπηρέτηση, η διαχείριση συγκρούσεων και η ευσυνειδησία, αποζητώντας ένα Διευθυντή που τους εξυπηρετεί στα συχνά αιτήματά τους, επικοινωνεί ουσιαστικά μαζί τους και ταυτόχρονα συμβάλλει στη γενικότερη πρόοδο και ανάπτυξή τους. Από όλους, ανεξαιρέτως, τους συμμετέχοντες αναγνωρίζεται ο μεγάλος βαθμός σημαντικότητα της ευσυνειδησίας και της διαχείρισης συγκρούσεων για ένα αποτελεσματικό Διευθυντή.

Λέξεις κλειδιά: συναισθηματική-κοινωνική νοημοσύνη, Διευθυντής-Ηγέτης, αυτοέλεγχος, αξιοπιστία, ευσυνειδησία, διαχείριση συγκρούσεων, προσανατολισμός στην εξυπηρέτηση, διαχείριση εαυτού, διαχείριση σχέσεων στη σχολική μονάδα

Ο Συντονιστής ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης εξωτερικού: Θεσμικός ρόλος, δυνατότητες και προοπτικές

Νίκος Σουτόπουλος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70, ΠΕΚΕΣ Ηπείρου
niksoutop@gmail.com

Περίληψη

Με καθήκοντα οργάνωσης, διοίκησης, συντονισμού, εποπτείας των σχολικών μονάδων ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό, επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης για την ανάπτυξη της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, αλλά και με καθήκοντα διαμεσολάβησης ανάμεσα στις διπλωματικές αρχές της Ελλάδας και τη διασύνδεσή της με την ελληνική διασπορά και τις τοπικές αρχές, όπως αναφέρεται στον Ν. 4027/2011, ΦΕΚ 233/2011, τ. Α', ο Συντονιστής Εκπαίδευσης είναι ένα ελάχιστα προβλεβημένο στέλεχος εκπαίδευσης, με πολλαπλούς και σύνθετους θεσμικούς ρόλους και εκπαιδευτικό έργο, που τον καθιστούν όμως έναν σημαντικό κρίκο στην εκπαιδευτική ιεραρχία με το Υπουργείο Παιδείας.

Στην παρούσα ανακοίνωση διερευνάται ο θεσμικός ρόλος του Συντονιστή Εκπαίδευσης στο Εξωτερικό και το τρίπτυχο των καθηκόντων του, αλλά και οι δυνατότητες και προοπτικές επαγγελματικής του ανάπτυξης σε ένα ιδιαίτερα ευμετάβλητο εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπως είναι αυτό του κάθε κράτους με τα ιδιαίτερα εθνικά, κρατικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά του, που αποτελούν και την εκπαιδευτική πρόκληση για την άσκηση του εκπαιδευτικού ρόλου αυτού του στελέχους εκπαίδευσης σε όλο τον κόσμο.

Έχοντας ως κύριο ερευνητικό μεθοδολογικό εργαλείο την βιβλιογραφική επισκόπηση αλλά και την προσωπική εκπαιδευτική εμπειρία στο εξωτερικό, αξιοποιούμε επίσης τα ευρήματα προηγούμενης έρευνας, καθώς και την ύπαρξη διαθέσιμης βιβλιογραφίας για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά και το εξωτερικό, τα οποία μας δίνουν και τις ανάλογες απαντήσεις στα ερωτήματα της επιστημονικής έρευνάς μας.

Λέξεις κλειδιά: ελληνόγλωσση εκπαίδευση, Συντονιστής Εκπαίδευσης εξωτερικού, θεσμικοί ρόλοι, δυνατότητες, προοπτικές

Ο Διευθυντής Σχολικής Μονάδας ως ενθαρρυντής καινοτόμων δράσεων το παράδειγμα με θέμα: "Περιβαλλοντική Αγωγή με τη χρήση διαδραστικού πίνακα -Το αειφόρο σχολείο"

Γεωργίτσης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός ΠΕ70 (ΜΕδ),
Διευθυντής 21ου Δ.Σ. Ιωαννίνων
ngeorgits@gmail.com

Περίληψη

Στην παρούσα εισήγηση περιγράφεται ένα καινοτόμο πρόγραμμα περιβαλλοντικής αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση με την ενθάρρυνση του διευθυντή της σχολικής μονάδας. Στόχος είναι να περιγράψουμε τα στάδια εφαρμογής του εκπαιδευτικού προγράμματος με την χρήση διαδραστικού πίνακα, ώστε το σχολείο να μετασηματιστεί σε αειφόρο χρησιμοποιώντας τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας.

Με τη βοήθεια του κατάλληλα σχεδιασμένου πληροφοριακού συστήματος, το πρόγραμμα θα είναι ανοιχτό σε όλους τους μαθητές, γονείς/κηδεμόνες, εκπαιδευτικούς και αρμόδιους φορείς. Η δυνατότητα ενημέρωσης του προγράμματος και των δραστηριοτήτων που αυτό συνεπάγεται, θα τους ενθαρρύνει να αναλάβουν δράση για την προστασία της Γης. Η σχολική μονάδα, υπό την καθοδήγηση του διευθυντή ως κατεξοχήν εμπνευστή καινοτομιών, αλλά και του υπεύθυνου εκπαιδευτικού, θα αξιοποιήσει τις δυνατότητες που προσφέρει ο διαδραστικός πίνακας. Παράλληλα, καλλιεργούνται οι απαραίτητες ψυχοκινητικές δεξιότητες και στάσεις των μαθητών που θα τους βοηθήσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στη διαμόρφωση κώδικα συμπεριφοράς γύρω από τα προβλήματα, που αφορούν στην ποιότητα του περιβάλλοντος σε ατομικό και στη συνέχεια σε ομαδικό/κοινωνικό επίπεδο. Το αποτέλεσμα αυτής της καινοτόμου δράσης θα είναι το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία και τη ζωή.

Λέξεις κλειδιά: καινοτόμες δράσεις, περιβαλλοντική αγωγή, διαδραστικός πίνακας, αειφόρο σχολείο.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Κόνιτσα Web-TV

The Panhellenic Post
THE ONLINE NEWSPAPER OF HELLENISM

